

Sähköisen taloushallinnon ohjelmiston valinta ja käyttöönotto tilitoimistossa

Minna Seppä

Opinnäytetyö

Marraskuu 2014

Liiketalouden koulutusohjelma

Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala

Tekijä(t) Seppä, Minna	Julkaisun laji Opinnäytetyö	Päivämäärä 17.11.2014
	Sivumäärä 52	Julkaisun kieli Suomi
		Verkojulkaisulupa myönnetty: X
Työn nimi Sähköisen taloushallinnon ohjelmiston valinta ja käyttöönotto tilitoimistossa		
Koulutusohjelma Liiketalouden koulutusohjelma		
Työn ohjaaja(t) Anne Eskola		
Toimeksiantaja(t) Tili- ja yrityspalvelu Datastep		
<p>Tiivistelmä</p> <p>Toimeksiantajana opinnäytetyössä toimi Tili- ja yrityspalvelu Datastep. Nykyään yritykset odottavat tilitoimistolta sekä perinteisiä että sähköisiä taloushallinnonpalveluja. Tutkimuksessa käytettiin kvalitatiivista tutkimusmenetelmää. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää kahden sähköisen taloushallinto-ohjelmiston, Procountorin ja Netvisorin tärkeimpiä ominaisuuksia yrittäjän ja tilitoimiston näkökulmasta.</p> <p>Opinnäytetyön teoreettisessa viitekehyksessä käsitellään verkkolaskua, sähköisen taloushallinnon käsitettä ja toimintokokonaisuutta. Verkkolasku automatisoi myyntilaskujen lähettämistä ja ostolaskujen maksamista jo itsenäisenä toimintona. Kun pankin konekielinen tiliote integroidaan sähköisen taloushallinnon järjestelmään, tulee taloushallinnosta aikaasäästävää automaatiota. Teoriaosassa selvitetään myös sähköisen taloushallinnon vahvuuksia ja heikkouksia, jotka ovat ohjelmistojen kehittämisen kannalta oleellisia.</p> <p>Opinnäytetyön empiriaosassa vertaillaan Netvisorin ja Procountorin tärkeimpiä sähköisen taloushallinto-ohjelmiston ominaisuuksia yrityksen ja tilitoimiston näkökulmasta. Tiedot on kerätty ohjelmistojen Internet-sivuilta ja kyselemällä ohjelmiston myyjiltä, kouluttajilta ja asiantuntijoilta. Tutkimuksen luotettavuutta on pyritty lisäämään teemahaastatteluilla ohjelmistoja käyttäville yrittäjille ja kirjanpitäjille.</p> <p>Tutkimustulosten mukaan Procountor on automatisoidumpi ja hinnaltaan edullisempi ohjelmisto kuin Netvisor. Vastaajat kokivat myös, että Procountor ottaa paremmin huomioon yrittäjien ja tilitoimistojen mielipiteet ohjelmiston suunnittelussa kuin Netvisor. Molemmissa ohjelmistoissa kehitettävää löytyi käyttäjäystävällisyydessä. Ohjelmistot voisivat vielä enemmän lisätä yhteistyötä yritysten ja tilitoimistojen kanssa, jotta ohjelmat palvelisivat vielä paremmin käyttäjiänsä. Jatkotutkimusehdotuksena voisi olla ohjelmiston kehittämiseen liittyvät asiat, jossa teemahaastattelun kohderyhminä olisivat ohjelmistojen myyjät, suunnittelijat ja tekijät.</p>		
Avainsanat (asiasanat) kirjanpito, tilitoimisto, tietojärjestelmät, taloushallinnon ohjelmisto, sähköinen taloushallinto		
Muut tiedot		

Author(s) Seppä , Minna	Type of publication Bachelor's thesis	Date 17.11.2014
		Language of publication: Finnish
	Number of pages 52	Permission for web publication: (x)
Title of publication The selection and implementation of electronic accounting program in an accounting office		
Degree programme Business administration		
Tutor(s) Eskola, Anne		
Assigned by Datastep, an accounting firm in Äänekoski		
Abstract <p>The bachelor's thesis was assigned by Datastep. Today, enterprises expect that accounting firms offer both electronic and traditional financial management services. The study was conducted by using a qualitative research approach. The objective was to find the most important features of two applications of financial management software, Procountor and Netvisor from the perspectives of the enterprise and the accounting firm.</p> <p>The theoretical framework dealt with the electronic invoice and the concept and system of e-accounting. Electronic invoicing makes the process of the payments traffic automatic. When the machine readable bank statement is integrated with electronic accounting program, it really saves time. The theoretical part also explored the strengths and the weaknesses of electronic financial management, which are important to those developing the programs.</p> <p>The empirical part analyzes the most essential electronic features of both Procountor and Netvisor from the perspectives of the clients and the accounting firm. Information was gathered on the Internet pages of software producers and by asking software sellers, experts and trainers. The reliability of the thesis is promoted due to the theme interviews to entrepreneurs and accountants.</p> <p>According to research results, Procountor is more automated and cheaper than Netvisor. The respondents thought that Procountor listens to and considers the users in developing their electronic accounting software. However, there are possibilities to develop both programs in usability. The software producers should collaborate more with entrepreneurs and accountants. A proposal for further research is to develop the electronic financial management software. The target group of the interviews could be software sellers, experts and programmers.</p>		
Keywords/tags (subjects) accounting, accounting office, financial management software, electronic financial management		
Miscellaneous		

SISÄLTÖ

1	TEHOKKUUTTA TYÖHÖN JA LIIKETOIMINTAAN SÄHKÖISESTÄ TALOUSHALLINNOSTA	3
2	TUTKIMUSASETELMA	5
2.1	Tutkimusongelma ja tutkimuksen tavoitteet	5
2.2	Tutkimus- ja tiedonkeruumenetelmä.....	7
2.3	Analysointimenetelmä.....	9
2.4	Luotettavuus.....	10
2.5	Aikaisemmat tutkimukset.....	10
3	SÄHKÖINEN TALOUSHALLINTO	13
3.1	Sähköisen taloushallinnon kehitys ja keskeiset käsitteet.....	13
3.2	Verkkolasku	16
3.3	Sähköisen taloushallinnon toimintokokonaisuus.....	19
3.4	Sähköisen taloushallinnon käytön aloittaminen	22
3.5	Sähköisen taloushallinnon vahvuudet ja heikkoudet.....	24
4	OHJELMISTOJEN VERTAILU	25
4.1	Tutkimuksen toteuttaminen.....	26
4.2	Visma Netvisor	27
4.3	Procountor.....	30
4.4	Ohjelmistojen vertailutaulukko	33
4.5	Teemahaastattelun tulokset	36
	POHDINTA	43
	LÄHTEET	46
	LIITTEET	49
	Liite 1 Teemahaastattelun kysymykset	49

KUVIOT

Kuvio 1. Taloushallinnon prosessit.....	20
Kuvio 2. Digitaalisen taloushallinnon prosessit sekä yrityksen sidosryhmät.....	22
Kuvio 3. Sähköisen taloushallinnon käyttöönottoprosessi.	24
Kuvio 4. Visma Netvisor-ohjelmiston ominaisuudet.....	28
Kuvio 5. Procountor-ohjelmiston ominaisuudet.....	32

TAULUKOT

Taulukko 1. Procountor-tuoteversioiden erot	31
Taulukko 2. Ohjelmistojen ominaisuuksien vertailu	35
Taulukko 3. Yritysassiakkaiden teemahaastattelutulosten vertailu.....	39
Taulukko 4. Tilitoimistoasiakkaiden teemahaastattelutulosten vertailu.....	41

1 TEHOKKUUTTA TYÖHÖN JA LIKETOIMINTAAN SÄHKÖISESTÄ TALOUSHALLINNOSTA

Tällä hetkellä markkinoilla on lukuisia sähköisen taloushallinnon ratkaisuja. Vaikka sähköisestä taloushallinnosta puhutaan paljon erilaisissa tiedotusvälineissä, eivät läheskään kaikki ymmärrä käytännössä, mitä se tarkoittaa. Sähköinen taloushallinto on käsitteenä laaja ja siihen liittyy monia eri sidosryhmiä, esim. verkkolaskuoperaattorit, ohjelmiston toimittajat, tilitoimisto, pankit ja verohallinto. Ennen kuin sähköisen taloushallinnon kaikki osat saadaan toimimaan yhdessä, täytyy näiden sidosryhmien välillä tehdä sopimuksia ja valtuutuksia. Asiat vievät paljon aikaa esim. yrittäjältä, jos hän haluaisi selvittää, miten sähköinen taloushallinto voisi helpottaa hänen liiketoimintaansa. Käytännössä sähköisen taloushallinnon tuomia etuja voivat olla paperin käsittelyn ja arkistointitarpeen väheneminen, ostolaskujen maksamisen nopeutuminen ja reaaliaikaisen talousraporttien hyödyntäminen liiketoiminnan suunnittelussa. Tilisanomien 2008 haastattelussa Ahvenniemi toteaa, että sähköistyminen tehostaa ja kehittää tilitoimistojen peruspalvelua ja antaa samalla paremmat valmiudet erilaisten lisäarvopalveluiden kehittämiseen ja tarjoamiseen. Huomattavasti nykyistä useampi yritys hyötyisi johdon laskentatoimen palveluista, jos ne olisi tuotteistettu tilitoimiston palveluvalikoimaan ja ne osattaisiin markkinoida asiakkaille samalla kun valmiudet palvelun tarjoamiseen olisivat kunnossa. Vaikka taloushallinnon sähköistyminen onkin tähän mennessä mennyt eteenpäin odotettua hitaammin, kehitys etenee jatkuvasti ja mahdollisuudet palvelun kehittämiseen paranevat koko ajan.

Yrityksellä ja tilitoimistolla on nyt käytettävissään laaja valikoima erilaisia tietoteknisiä ratkaisuja. Liiketoiminnan ja tietotekniikan mahdollisuuksien yhdistäminen vaatii tietotaitoa ja harkintaa. Liiketoiminnan kehittämistarve lähtee yrityksen sisältä, ja päästäkseen eteenpäin taloushallinnon sähköistämisessä yritys tarvitsee asiantuntevaa palvelua tilitoimistolta. Yritykset haluavat käyttää hyväkseen uusia tietojärjestelmiä ja vaativat tilitoimiston tai ohjelmiston, joka tarjoaa perinteisen kirjanpidon lisäksi erilaisia palvelupaketteja Internetin välityksellä. (Metsä-Tokila 2011, 40.)

Uhkana sähköisessä taloushallinnossa on, että edut menetetään sähköisen taloushallinnon korkeina aloitus- ja käyttökustannuksina. Lakaniemi (2014, 24) toteaa ajankohtaisessa julkaisussaan ”Digitalisaatio keskisuurissa yrityksissä”, että ICT-toimijat pyrkivät edelleen myymään keskisuurille yrityksille usein liian kalliita ja raskaita IT-ratkaisuja, joiden taloudellinen vaikutus ja takaisinmaksuaika ovat puutteellisesti perusteltuja. Yrittäjällä on muitakin tärkeitä kehittämiskohteita, kuten esimerkiksi markkinointi ja tuotteet. On vaikea tehdä puolueetonta vertailua sähköisen taloushallinto-ohjelman ominaisuuksista ja käyttökokemuksista. Hinta ja laatusuhteeltaan sopivan ohjelmiston löytäminen vie aikaa, koska tieto sähköisen taloushallinnon hinnoittelusta ja ominaisuuksista on pirstaleista ja monimutkaisesti esitettyä. Vaikka yrittäjällä ja tilitoimistolla on usein mahdollisuus kokeilla ohjelmistoa demoversiona, oikeastaan vasta käytännön kokeilu ohjelmalla tilikauden ajan antaa lopullisen ja selvän kuvan ohjelmistosta. Yrittäjällä ei ole aikaa kokeilla joka tilikausi uutta ohjelmaa.

Sähköisestä taloushallinnosta on tehty useita opinnäytetöitä viimeisen 10 vuoden aikana. Ohjelmistot ovat kehittyneet tänä aikana ja ohjelmistojen kehittäminen jatkuu yhä intensiivisemmin. Toimeksiantajana opinnäytetyölle on Tili- ja yrityspalvelu Datatstep, jossa tehdään myös aivan perinteisin menetelmin kirjanpitoa. Yrityksen tarjoamia taloushallinnonpalveluja ovat liikekirjanpidon hoitaminen, palkanlaskenta, myyntilaskutukset, reskontra ja maksuliikenne. Tulevaisuudessa otetaan asiakkaiden tarpeiden mukaan käyttöön uusia konsultointipalveluja (esim. kassavirta, budjetointi), jotka tukevat yrityksen liiketoimintaa.

Opinnäytetyö on ajankohtainen ja siinä pyritään käsittelemään uutta tietoa, josta on hyötyä myös tulevaisuudessa. Opinnäytetyössä tuodaan esille myös sähköisen taloushallinto-ohjelmiston kehittämiseen liittyviä asioita yrittäjien ja tilitoimiston näkökulmasta. Sähköiset raportit liikkuvat laajasti ja sidosryhminä voivat olla esimerkiksi verohallinto, pankit, patentti- ja rekisterihallitus ja tilastokeskus. Yhteistyön lisääminen ja tietojen välittäminen näiden kaikkien sidosryhmien välillä on tärkeää, jotta ohjelmisto olisi kaikkien kannalta toimiva.

Oikean ohjelmiston valinta on sekä yritykselle että tilitoimistolle merkittävä strateginen valinta, johon on syytä paneutua huolellisesti. Ohjelmiston tulisi olla laajassa käytössä ja ohjelmistotoimittajan tulisi olla sitoutunut sen pitkäjänteiseen kehittämiseen. Mikko Koskelan (2012, 68) pro gradu-tutkielman tuloksista selviää, että tilitoimistojen päättäjät käyttävät ohjelmiston valintaprosessissa tietolähteinä esim. ohjelmistotalojen verkkosivuja, ja alan julkaisuja ja vertailuja. Opinnäytetyössä vertailaan Netvisor ja Procountoria, jotka ovat suosittuja ja tunnettuja sähköisen taloushallinnon ohjelmistoja yritysten ja tilitoimistojen keskuudessa.

2 TUTKIMUSASETELMA

Tässä luvussa käsitellään ensin tutkimuksen tekemisen motivaatiota ja taustaa. Motivaatio syntyy usein omien kokemusten perusteella, ja huomataan ympäristössä kehittämistarvetta. Tutkimuksen taustan kuvailusta edetään selvittämään, miksi valittiin kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä. Metsämuurosen (2011, 59, 60) mukaan tutkimusasetelma sisältää kuvauksen niistä järjestelyistä, joilla tutkimus aiotaan toteuttaa. Hyvällä asetelmalla, oikealla ja teorian johtamisella sekä otannalla voidaan parantaa tutkimuksen luotettavuutta. Tutkimusmenetelmän kuvailusta edetään analysointimenetelmän käsittelyyn ja tulosten raportointiin.

2.1 Tutkimusongelma ja tutkimuksen tavoitteet

Markkinoilla on toinen toistaan hienompia sähköisen taloushallinnon ratkaisuja. Internet-sivut kertovat usein ohjelmistoista vain hyvät puolet, ja todellisuus saattaa olla täysin toinen, kun ohjelmaa on käytetty muutama kuukausi. Vaikka ohjelmistoon ei sitoudu niin paljon rahaa kuin ennen, on palveluilla kuitenkin irtisanomisaika, jonka pituus vaihtelee toimittajittain. Usein yrittäjien aika menee oman yrityksen hoitamisessa, eikä heillä riitä aikaa selvittää ohjelmistojen ominaisuuksia ja uuden ohjelman käyttöönottoon liittyviä kysymyksiä. Nämä kaikki asiat ovat vaikuttaneet tämän opinnäytetyön tutkimusongelman muotoutumiseen: Mitä asioita tilitoimiston ja tilitoimiston asiakkaan olisi hyvä ottaa huomioon valitessaan sähköisen taloushallinnon ohjelmistoa ?

Tutkimus on luonteeltaan kvalitatiivinen, ja siinä pyritään ymmärtämään tutkittavaa ilmiötä ja selvittämään ilmiön merkitystä ja tarkoitusta sekä saamaan syvempi ja kokonaisvaltaisempi käsitys ilmiöstä. Käytännössä tämä tarkoittaa usein tilan antamista tutkittavien henkilöiden näkökulmille ja kokemuksille sekä perehtymistä tutkittavaan ilmiöön liittyviin ajatuksiin, tunteisiin ja vaikuttimiin. (Hirsijärvi & Huttunen 1995, 174,201.)

Aiheen valinta perustuu kirjoittajan henkilökohtaiseen kokemukseen tilitoimistotyössä, ja aihe on sen vuoksi kiinnostava. Metsämuuronen (2011, 38) mainitseekin kirjassaan, että yleensä lienee kannattavaa etsiä aihepiiriä omien mielenkiinnon kohteiden tai spesialiteettien joukosta. Kun aihepiiri on tuttu, on paljon mielenkiintoisempaa hankkia myös tietoa aiheesta.

Kurjen (2010, 47) näkemyksen mukaan yrityksellä on monenlaisia haasteita löytää toimialalleen sopiva ohjelmisto. Kun kartoitetaan ja vertaillaan eri ohjelmistoja sekä keskustellaan myyjien ja ohjelmistoasiantuntijoiden kanssa, ostajan ja myyjän tarpeet eivät usein kohtaa, sillä he puhuvat tavallaan eri kieltä. Ohjelmiston suunnittelijoiden tulisi tietää, mitä mieltä käyttäjät ovat ohjelmiston ominaisuuksista. Tämä kehittämistarve tuli esille myös Taloushallintoliiton (2014, 7) teettämässä tutkimuksessa, jonka mukaan vain puolet sähköisten taloushallinto-ohjelmistojen käyttäjistä oli sitä mieltä, että heidän esittämiä kehitysideoita hyödynnetään ohjelmiston kehittämisessä.

Tilitoimiston olisi hyvä olla asiantuntija sekä perinteisen että sähköisen taloushallinnon ohjelmiston valintaan liittyvissä kysymyksissä, jotta se voisi palvella asiakasta paremmin. On mahdollista, että tilitoimiston perinteisen taloushallinnon asiakas kiinnostuu sähköisestä taloushallinnosta tai uusi asiakas tarvitsee apua sähköisen taloushallinnon valintaan liittyvissä kysymyksissä ja silloin tilitoimisto voi asiantuntemuksellaan olla tukemassa ohjelmiston valinnassa. Tilitoimistolle on etua siitä, että siellä on käytössä useampi sähköisen taloushallinnon ohjelmisto, jotta tilitoimistolla on

mahdollisuus tarjota vaihtoehtoja erityyppisille yrityksille ja toimialoille kirjanpidon toteuttamiseen sähköisesti.

Tutkimuksen tarkoituksena on myös selvittää yrittäjille sähköisen taloushallinnon periaate käytännönläheisesti ja havainnollisesti, jotta sellainenkin yrittäjä, joka ei ole asiaan perehtynyt, ymmärtää sen ja voi miettiä, onko siitä mahdollisesti hyötyä omassa liiketoiminnassa. Kahden suositun sähköisen taloushallinnon ohjelmiston, Procountorin ja Netvisorin vertailun avulla pyritään tuomaan esille sellaista tietoa, joka on ratkaisevan tärkeää valinnassa.

Tutkimus käsittelee näiden kahden taloushallinnon ohjelmiston ominaisuuksia. Opinnäytetyö rajataan vain kahden ohjelman käsittelyyn, koska silloin on mahdollista tuoda esille tarkasti, syvällisesti ja monipuolisesti ohjelmistojen ominaisuuksia. Useamman ohjelmiston vertailu olisi tehnyt opinnäytetyöstä liian laajan, ja ohjelmistojen ominaisuuksia olisi käsitelty vain pintapuolisesti. Opinnäytetyön tavoitteena on tuoda esille asioita, jotka auttaisivat myös muiden sähköisten taloushallinnon ohjelmistojen valitaan liittyvissä kysymyksissä. Ominaisuudet on koottu vertailutaulukkoon ohjelmistojen internetsivuilta ja muista ohjelmistojen julkaisuista. Vertailtavien ominaisuuksien valintaan ovat myös vaikuttaneet käytännön kokemuksen kirjanpityöstä molemmilla ohjelmilla sekä teemahaastattelut yrityksille ja tilitoimistoille ja heidän kirjanpitäjilleen. Tarkoituksena on hahmottaa sähköisen taloushallinnon kokonaisuutta, käyttöönottoa, ohjelmiston eri osia ja integrointimahdollisuuksia.

2.2 Tutkimus- ja tiedonkeruumenetelmä

Empiriaosa käsittelee yrittäjien ja tilitoimiston työntekijöiden mielipiteitä sähköisen taloushallinnon ohjelmista, Netvisorista ja Procountorista. Molemmat ryhmät on tarkoituksenmukaista ottaa teemahaastatteluun mukaan, koska he käyttävät työssään ohjelmia paljon ja usein tilitoimisto ja asiakas valitsevat sopivan ohjelmiston yhdessä. Tutkimusmenetelmänä käytetään teemahaastattelua eli puolistukturoitua tutkimusmenetelmää. Puolistrukturoidussa haastattelussa kaikki haastateltavat ovat koke-

neet tietyn tilanteen. Tutkija on alustavasti selvitellyt tutkittavan ilmiön tärkeitä osia, rakenteita, prosesseja ja kokonaisuutta. Tämän sisällön- tai tilanneanalyysin avulla hän on päätenyt tiettyihin oletuksiin tilanteen tärkeistä asioista siinä mukana olleille. Analyysinsä perusteella tutkija kehittää haastattelurungon. Haastattelu suunnataan tutkittavien henkilöiden subjektiivisiin kokemuksiin. Tutkimuksessa selvitetään ensin, mitkä ohjelmiston ominaisuudet ovat tärkeitä yrittäjälle ja tilitoimistolle. Lisäksi kar- toitetaan ominaisuusluettelo, joka vaikuttaa teemahaastattelun kysymysten muo- dostamiseen. (Hirsijärvi & Hurme 2000, 47, 48.)

Hirsijärvi ja Hurme (2000 11, 12) toteavat edelleen, että haastattelu soveltuu hyvin joustavana menetelmänä monenlaisiin tarkoituksiin ja sen avulla voidaan saada syvällistä tietoa. Se on kuitenkin konteksti- ja tilannesidonnaista. Tuloksiin sisältyy aina tulkintaa ja tulosten yleistämistä on punnittava tarkasti. Teemahaastatteluun valituilla yrityksillä ja tilitoimistoilla on usean vuoden kokemus vertailuun otetuista sähköisen taloushallinnon ohjelmistoista. Yritykset käyttävät usein ohjelmistojen myynti- ja ostolaskuprosesseja sekä raportointia. Tilitoimisto tekee yrityksen kirjanpidon ja tilinpäätöksen ja tarkastaa, onko kaikki kirjaukset tehty oikein. Teemahaastattelukysymykset suunnitellaan sellaisiksi, että molemmat kohderyhmät otetaan huomioon.

Lehtinen ja Siivola (2014) mainitsevat tiedotteessaan, että yritysohjelmistojen käyttä- jäkokemus on noussut kilpailutekijäksi. Yritysohjelmistojen käyttöliittymäkehitykses- sä on tärkeää huomioida eri käyttäjäryhmät. Sähköisen taloushallinnon ohjelmiston käyttäjäkunta vaihtelee satunnaisesti ohjelmistoa käyttävistä yrityskäyttäjistä tilitoi- mistoammattilaisiin, joille ohjelmisto on pääasiallinen työväline.

Opinnäytetyön teemahaastattelu toteutetaan lähettämällä teemahaastattelu- kysymykset Procountoria ja Netvisorilla käyttäville yrittäjille ja tilitoimiston työntekijöille. Keskustelua pyritään jatkamaan sähköpostitse, jos asia vaatii lisäselvitystä.

2.3 Analysointimenetelmä

Usein menetellään niin, että aineistoa analysoidaan jo samanaikaisesti aineiston ke-
ruun yhteydessä. Eskola ja Suoranta (1996) esittävät, että haastatteluaineiston ana-
lyysin voi tehdä kolmella tavalla: 1) aineisto puretaan ja edetään suoraan analyysiin
enemmän tai vähemmän tutkijan intuitioon luottaen, 2) aineisto puretaan, minkä jäl-
keen se koodataan ja edetään siitä analyysiin, 3) purkamis- ja koodaamisvaiheet yh-
distetään ja siirrytään analyysiin. (Hirsijärvi & Hurme, 2000, 136.)

Analysoidessaan aineistoa tutkija voi tiivistää merkityksiä eli pukea haastateltavan
esiintuomat asiat lyhyempään sanalliseen muotoon. Tämä voi olla luonteeltaan kvan-
titatiivista: esimerkiksi plus- (+) tai miinus- (-) merkeillä luokittamista. Kvalitatiivisissä
analyyseissä on usein merkitysten tulkintaa. Tutkija tulkitsee tekstiä niin, että sitä ei
ole suoranaisesti tekstissä lausuttu, sillä pyrkimyksenä ei ole tekstin tiivistyminen
vaan pikemmin laajeneminen. (Mts. 137.)

Luettaessa tulisi kiinnittää huomiota seuraaviin teemoihin. (Mts. 137.):

- Olosuhteet: kuvataan olosuhteet/konteksti
- Määrittelyt: havainnot tilanteista, kohteista
- Prosessit: jatkuvuudet, muutokset, siirtymät, käännekohtat
- Toiminnot: säännölliset käyttäytymistavat
- Strategiat: kuinka ihmiset tekevät asioita, kuinka he toimivat jne.

Aineistoa kannattaa lukea useaan kertaan ja kokonaisuutena. Jos tulee esiin tulkin-
nanvaraisia asioita, voidaan tehdä pienimuotoinen uudelleenhaastattelu eli lähettää
sähköpostilla uusi asiaa tarkentava kysymys teemahaastateltavalle. (Mts. 137.)

Opinnäytetyössä tuloksien havainnollistamiseksi on luotu kaksi taulukkoa. Ensimmäi-
sessä taulukossa käsitellään ja vertaillaan ohjelmistojen ominaisuuksia teoriassa
esim. ohjelmistojen teknisiä ominaisuuksia ja palvelukuvauksia. Taulukon avulla pyri-
tään myös tuomaan jonkin verran esille ohjelmistojen eroavuuksia. Toisessa vertailu-

taulukossa esitellään teemahaastattelujen perusteella saatu aineisto, josta selviävät käyttäjien henkilökohtaiset mielipiteet ohjelmista.

2.4 Luotettavuus

Haastatteluaineiston laadukkuuteen voidaan vaikuttaa etukäteen sillä, että laaditaan hyvä haastattelurunko. Etua on myös siitä, että pohditaan etukäteen vaihtoehtoisia lisäkysymyksiä, joiden avulla teemoja voidaan syventää. Haastatteluaineiston luotettavuudella on suora yhteys haastattelun laatuun. (Hirsijärvi & Hurme, 2000 184, 185.)

Tutkimuksen luotettavuutta on pyritty lisäämään aineistotriangulaatiolla, joka tarkoittaa sitä, että tutkimuksessa käytetään useita eri aineistoja. Teemahaastattelukysymykset lähetetään kahdelle eri kohderyhmälle sähköpostitse, joilta saadaan eri tutkimusaineistot. Tutkimusaineiston hankinnassa käytetään myös useita tiedonhankintamenetelmiä, mitä kutsutaan menetelmätriangulaatioksi. Tutkimuksessa käytetään kahta tiedonhankintamenetelmää: etsitään ohjelmista ajankohtaistateoriatietoa ja tehdään teemahaastattelu. Se on aikaa vievä prosessi, mutta se antaa erittäin hyvän mahdollisuuden laajentaa ja syventää kohteesta saatavaa tietoa. Vaikka eri menetelmien käyttäminen tutkimuksessa vie aikaa, voi siinä oppia ymmärtämään eri kohderyhmien näkökulmia, mikä rikastuttaa tutkimuksen tekemistä ja auttaa työelämässä. (Eskola & Suoranta, 1998, 69-70.)

2.5 Aikaisemmat tutkimukset

Aihealueesta on tehty useita mielenkiintoisia tutkimuksia viime vuosina. Mari Ervelän (2011) opinnäytetyö ”Sähköisen taloushallinnon käyttöönotto-oppaan sisällön suunnittelu” on luonteeltaan kehittämishanke, jossa suunnitellaan tilitoimistoille ja heidän asiakkailleen opas myynnin ja käytön tueksi. Opinnäytetyössä esitellään, miten ohjelmiston tarjoajan ja tilitoimistojen välistä yhteistyötä voidaan lisätä lanseeratun kumppanuusohjelman avulla. Opinnäytetyö tuo hyvin esille aiheeseen liittyviä on-

gelmia ja sen, miten ongelmat voitaisiin ratkaista ja muutokset toteuttaa käytännössä.

Heli Sievänen (2010) selvitti opinäytetyössään ”Sähköisen taloushallinnon käyttöönotto ja testaus tilitoimistossa”, miksi opinäytetyön toimeksiantajan tilitoimisto on siirtynyt käyttämään sähköistä taloushallintoa ja mitä etuja tilitoimiston asiakasyritykset saavat siihen siirtyessään. Sähköisen taloushallinnon etuina olivat työn nopeutuminen, paperin väheneminen ja arkistoinnin selkeytyminen. Opinäytetyössä selvitettiin myös, miten sähköinen taloushallinto on toteutettu ja mitä ongelmia käyttöönottoon liittyi.

”Taloushallinnon ohjelmistoverailussa tilitoimistolle”-opinäytetyössä Satu Sorsa (2013) vertaili kahta sähköisen taloushallinnon ohjelmaa, Procountoria ja Tikonia kirjanpitäjän näkökulmasta. Vertailussa tuli esille, että Tikonin voi ottaa joko perinteisenä tai sähköisempänä versiona, mutta Procountor on taas täysin sähköinen ohjelmisto. Sorsa tuli opinäytetyössään siihen tulokseen, että molemmilla on hyvät puolensa ja että ne täydentävät toinen toisiaan. Tikon on monikäyttöisempi sähköisyydessään erilaisille yrityksille, kun taas Procountor on automatisoidumpi.

Tero Tykkyläisen (2013) tutkimuskohteena opinäytetyössä ”Taloushallinnon prosessit keskisuudessa osakeyhtiössä” käsiteltiin sähköalan yrityksen talousosastoa. Tuotoksena olivat prosessikuvaukset tehtävistä, joiden perusteella hän analysoi yrityksen tietojärjestelmien roolia ja kehitystä. Tutkimus esittää selkeästi, mikä yhteys yrityksen toiminnoilla on taloushallinto-osaston kanssa. Tutkimus auttaa myös työntekijöitä hahmottamaan sähköisen taloushallinnon järjestelmää. Tykkyläinen tuli siihen tulokseen, että sähköiseen taloushallintoon liittyvät alkuinvestoinnit maksavat itsensä takaisin säästyneen ajan muodossa. Esimerkiksi tärkeän ja aikaavievän kassavirta-
reportin muodostaminen nopeutuisi huomattavasti sähköisen taloushallinnon myötä.

Hanna Vaattovaara (2011) on vertaillut opinäytetyössään ”Kirjanpito-ohjelmiston muutos tilitoimistossa” tilitoimiston asiakkaan ja kirjanpitäjän kannalta seuraavia oh-

ohjelmistoja: Finnvallin Fivaldi (nykyään Visma Fivaldi), Visma Oyj:n Econet Pro, Visma Oyj:n Nova Pro tilitoimiston asiakkaan ja kirjanpitäjän kannalta. He valitsivat Econet Pro:n, joka asennetaan omalle palvelimelle. Yksi tärkeimmistä valintakriteereistä oli se, että muutoksesta ei aiheutuisi vaivaa asiakkaille ja toiminnalle. Ohjelmisto oli ennestään tuttu henkilökunnalle, ja he eivät halunneet pilvipalvelua. Ohjelmistoja oli vertailtu SWOT-taulukon avulla, jossa käsitellään vertailtavan kohteen vahvuuksia ja heikkouksia sekä mahdollisuuksia ja uhkia. Valitussa ohjelmassa vahvuuksina olivat hyvät raportointiominaisuudet. Heikkouksina olivat ison toimittajan kankeus, päivitykset, varmuuskopioinnit sekä se, että palvelimen ylläpito on tehtävä itse.

Sanna Kärkkäinen (2012) oli laatinut opinnäytetyön aiheesta ”Sähköinen taloushallinto – Miksi sitä ei käytetä?” Opinnäytetyössä etsittiin vastauksia kysymykseen,, mitä sähköisessä taloushallinnon ohjelmassa tulisi olla, jotta se hyödyttäisi asiakasyrityksiä. Hän selvitti ensin asiakasyritysten tyytyväisyyttä sähköiseen taloushallintoon ja käsitteli sitten mahdollisia ongelmia ja kehittämiskohteita. Tutkimustulosten perusteella ongelmia olivat hintavuus, oman osaamisen puute ja tietämättömyys. Kehitysehdotuksina hän mainitsi koulutuksen lisäämisen ja aktiivisen tiedon jakamisen molemmiin puolin.

Lauri Meriän (2013) opinnäytetyön ”Sähköiset taloushallinto-ohjelmat. Kyselytutkimus Etelä-Pohjanmaan pk-yrityksille” päätavoitteena oli selvittää sähköisten taloushallintopalveluiden käyttöä alueen pk-yrityksissä. Tutkimuksen tuloksena selvisi, että alle 50 000 liikevaihdon omaavista yrityksistä selkeä enemmistö ei käytä sähköisiä taloushallinto-ohjelmia. Liikevaihdoltaan 100 000-500 000 euron yrityksistä käytti alle 40% sähköisiä taloushallinto-ohjelmia. Suurimmat yli 500 000 euron liikevaihdolla toimivat yritykset käyttivät eniten sähköisen taloushallinnon ohjelmistoja. Lähes 80 %:lla oli käytössään sähköinen taloushallinnon ohjelma. Tutkimuksessa tuli esille, että kiinnostusta sähköistä taloushallintoa kohtaan on paljon.

Sari Vuorenpää (2014) vertaili opinnäytetyössään ”Sähköisen taloushallinto-ohjelman valinta Tili Vuorenpää Oy:lle” perinteistä ja sähköistä taloushallintoa. Sähköistä talo-

ushallintoa hän käsitteli tilitoimiston näkökulmasta. Tutkimuksen tarkoituksena oli löytää Tili Vuorenpää Oy:lle sähköinen taloushallinto-ohjelma, joka sopii tilitoimistolle myös tulevaisuudessa. Vertailussa oli kaksi ohjelmistoa: Procountor ja Visma Fivaldi. Tilitoimisto valitsi Visma Fivaldin, ja yhtenä valintakriteerinä olivat ohjelman valmiudet hoitaa isännöintiin liittyviä tehtäviä. Tutkimustuloksesta tulivat esille myös Procountor-ohjelmiston edullisuus ja soveltuvuus pienille tilitoimistoille.

Mikko Koskelan (2012) pro gradu-tutkielmassa paneuduttiin taloushallinto-ohjelmiston valintaan. Tutkimuksen kohderyhmänä olivat tilitoimistojen toimitusjohtajat. Kaikissa tutkimuksen kohdeyrityksissä käytettiin kehittyneitä sähköiseen taloushallintoon kykeneviä ohjelmistoja. Tutkimuksen ensimmäisenä tavoitteena oli tutkia taloushallinto-ohjelmiston hankintaprosessia tilitoimistossa. Tutkimuksen toinen tavoite oli rakentaa tilitoimistoille sopiva taloushallinto-ohjelmiston valintapäätöstä tukeva viitekehys hyödyntäen kirjallisuudessa esiintyviä valintametologioita.

3 SÄHKÖINEN TALOUSHALLINTO

Tässä luvussa tehdään lyhyesti katsaus taloushallinnon historiaan. Tuodaan esille vaiheita, jotka ovat edeltäneet sähköistä taloushallintoa. Käsitteiden määrittelyssä kuvaillaan termejä, joita käytetään yleisesti keskusteluissa eriasteisesta sähköisestä taloushallinnosta. Verkkolaskua kuvataan tärkeänä automaatiota lisäävänä tekijänä sähköisen taloushallinnon järjestelmässä. Sähköisen taloushallinnon toimintokokonaisuuksia koostuu useasta osaprosessista, jotka ovat läheisessä yhteydessä tärkeisiin sidosryhmiin. Sähköisyyteen pyritään myös kansainvälisesti talousraportoinnissa. Luvun lopussa käsitellään sähköisen taloushallinnon vahvuuksia ja heikkouksia.

3.1 Sähköisen taloushallinnon kehitys ja keskeiset käsitteet

Ennen pc-pohjaisen kirjanpito-ohjelman lanseerausta 1960-luvulla kirjanpitoa tehtiin reikäkortti eli Taylorix-menetelmällä, jonka pioneerina toimi Konekirjanpito Oy. Me-

netelmässä tilikortille tehty merkintä jäljentyi samanaikaisesti alla olevaan päiväkirjaan läpikirjoitusmenetelmällä. Taylorix-menetelmä ei ollut vielä mitenkään sähköinen. (Jaatinen 2007, 24.)

1950- ja 1960- luvuilla tietotekniikka oli korkeiden kustannusten vuoksi ainoastaan suuryritysten käytössä ja ratkaisut olivat yleensä räätälöityjä erillisohjelmistoja. Ensimmäiset valmisohjelmat tulivat markkinoille 1970-luvulla, ja 1980-luvulla alkoi olla tarjontaa jo pk-yrityksillekin. Keskisuurissa ja suurissa yrityksissä puolestaan 1980-luvulla alkoivat yleistyä client-server-ratkaisut. Mutta vasta 1990- luvulla alkoi yleistyä PC:lle asennettava kirjanpito-ohjelmisto. Tietotekniikan teknologisten ratkaisujen myötä yhteys ohjelmistoihin voi tapahtua nykyään käytännössä mistä vain, ja myös varsinaiset järjestelmät voivat sijaita hajautetusti. (Lahti & Salminen 2008, 30-31.)

Suuri kehitysaskel kohti kirjanpidon automatisointia mahdollistui, kun rahaliikennejärjestelmässä otettiin käyttöön tito-ominaisuus vuosina 1990-1995. Tito-tiliöinti (tito = tiliotetositteena) tarkoittaa Lahden ja Salmisen (2008, 115) mukaan sitä, että tiliotte saapuu pankista elektronisena rahaliikennejärjestelmään. Rahaliikennejärjestelmään on tallennettu tiliöintimallit erilaisille maksutapahtumille, esimerkiksi palkkojen maksulle tai myyntireskontran suorituksille. Tiliotetapahtumien automaattinen tunnistus voi perustua joko tiliotteella näkyviin maksutapahtumakoodeihin tai tiliotetapahtuman muihin tunnistetietoihin (esim. viitenumero, maksajan nimi tai viestissä oleva sana).

Sähköisen taloushallinnon kehittymisen edellytyksenä ovat olleet myös kirjanpitolain uudistukset. Kirjanpitolaki (29.12.1989/1361) antaa myös selvät ohjeet siitä, missä muodossa tiedon tulee olla, jotta se olisi tarkastelukelpoinen laissa määritellyn ajan. Tasekirja, tase-erittelyt ja muut kirjanpitokirjat sekä käyttöaika koskevin merkinnöin varustettuina tilipuitteet, kirjaussuunnitelma ja koneellisen kirjanpidon menetelmäkuvaus on säilytettävä vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä siten järjestettynä, että käytetty tilijärjestelmä ja tietojenkäsittelyn suorittamistapa voidaan vaikeuksista todeta. Tilikauden tositteet ja liiketapahtumia koskeva kirjeenvaihto sekä muu

kuin 1 momentissa mainittu kirjanpitoaineisto on säilytettävä vähintään 6 vuotta sen vuoden lopusta lukien, jonka aikana tilikausi on päättynyt, tositteet kirjausjärjestyksessä tai muutoin siten, että tositteiden ja kirjausten välinen yhteys voidaan vaikeuksitta todeta.

Kirjanpitolaisissa (30.12.1997/1336) määritellään tarkat säännöt kirjanpitoaineiston sähköiselle säilyttämiselle. Kirjanpitovelvollisella tulee olla mahdollisuus tarvittaessa saattaa kirjanpitoaineisto konekielisestä muodosta selväkieliseen kirjalliseen muotoon eli fyysiseksi asiakirjaksi. Jollei aineistoa säilytetä myös fyysisinä asiakirjoina, sähköinen tallenne tulee säilyttää vähintään kahdella erillisellä koneellisella tietovälineellä. Ainoastaan tasekirja on aina säilytettävä fyysisenä asiakirjana.

Kirjanpitolaki sallii koneellisella tietovälineellä laaditun kirjanpitoaineiston ja tositteiden säilyttämisen koneellisella tietovälineellä. Vuonna 1997 voimaan tulleen uudistuksen taustalla on tarve tehostaa taloushallintoa sekä sopeuttaa kotimainen tilinpäätöskäytäntömme Euroopan unionin direktiiveihin. (Fredriksson ym. 2008, 57-61.)

Taloushallinnon sähköistymistä on käsitelty yleisesti jo kymmenen vuoden ajan. 1990-luvun lopusta alkaen käytettiin keskusteluissa termiä paperiton taloushallinto. Kun sähköistyminen eteni, syntyivät termit sähköinen ja digitaalinen taloushallinto. (Lahti & Salminen 2008, 10, 22.)

Paperittomassa taloushallinnossa tositteet, myyntilaskut tai ostolaskut voidaan skannata sähköisen taloushallinnon ohjelmistoon sähköiseen muotoon, mutta ne eivät ole silloin verkkolaskuja. Tositteiden sähköinen muoto saavutetaan pelkästään skannaamalla tositemateriaalia tapahtuman liitteeksi ilman laskunumeroa tai viitenumeroa. Laskuja ei voi tällöin hakea järjestelmästä esim. viitenumeron perusteella, koska lasku on joko kuva tai pdf-tiedosto. (Mts. 22.)

Sähköisessä taloushallinnossa käytetään apuna sähköisiä toimintoja. Taloushallinnon tehokkuutta pyritään lisäämään tietotekniikan, Internetin, integroinnin ja sähköisten palveluiden avulla. Sähköisessä taloushallinnossa käsitellään aineistoa vielä myös pa-

perisena. Yritys voi skannata toimittajilta tulevat laskut sähköiseen muotoon ohjelmaan siirtoa varten. (Lahti & Salminen 2008, 19–22.)

Digitaalisessa taloushallinnossa tieto on jo valmiiksi sähköisessä muodossa. Kaikki laskut ovat järjestelmässä verkkolaskuina ja niitä käsitellään sähköisessä ohjelmassa. Integraatioita ei tarvita ja turhat ja päällekkäiset työvaiheet pyritään poistamaan. Automaation avulla kirjanpito tehdään mahdollisimman pitkälle ilman paperia, minkä vuoksi se on sujuvampaa. (Mts. 19-22.)

Sähköinen taloushallinto on laaja kokonaisuus, jolla tarkoitetaan taloushallinnon hoitamista nykyaikaisin työvälinein ja sähköisten prosessien avulla. Se sisältää mm. verkkolaskutuksen, automatisoidut tiliöinnit, sähköisen arkiston sekä selaimessa toimivan tilitoimiston ja asiakkaan yhteiskäyttöisen järjestelmän. Verkkolaskujen lähetyks ja vastaanotto on ehkä tunnetuin sähköisen taloushallinnon piirre, mutta sähköinen taloushallinto on enemmän kuin pelkkä verkkolaskutus: kaikki taloushallinnon ja kirjanpidon materiaali käsitellään ilman paperisia tositteita mahdollisimman automaattisesti. Sähköiset tositteet ja aineisto kuuluvat sähköiseen taloushallintoon. Kun nämä siirtyvät sähköisesti, kahdenkertainen tallennustyö voidaan välttää. Rutiinityö vähenee, kun useita työvaiheita voidaan automatisoida. Tällöin tiedot arkistoituvat ja niihin päästään helposti käsiksi. (Helanto, Kaisaniemi, Koskinen, Kuntola & Siivola 2013, 28.)

3.2 Verkkolasku

Verkkolasku on sähköisessä muodossa lähetettävä ja vastaanotettava lasku, jossa ovat vastaavat tiedot kuin paperilaskussakin. Lahden ja Salmisen (2008, 48) mukaan ostolaskujen käsittelyssä syntyy eniten säästöjä yrittäjälle, koska talousosaston resursseja vievä prosessi on ostolaskujen käsittely. Tästä syystä ostolaskujen käsittelyn tehostamisella ja automatisoinnilla on saavutettavissa yleensä suurimmat hyödyt. Ostolaskuprosessin kustannuksissa voidaan säästää jopa 90 prosenttia, kun ostolaskujen paperisesta vastaanotosta siirrytään sähköiseen ostolaskujen käsittelyyn.

Sähköisiä ostolaskuja voidaan hyväksyä ja maksaa yrityksen verkkopankissa ja sieltä ostolaskuja voidaan siirtää sähköisen taloushallinnon ohjelmistoon esim. csv-tiedostona tai ohjelmiston rajapinnan kautta. Tehostaakseen vielä taloushallintoa yritys voi tehdä sopimuksen sähköisen taloushallinnon ohjelmiston tarjoajan kanssa ja vastaanottaa ostolaskut tähän järjestelmään. Kirjautuessaan ohjelmistoon tunnuksillaan, yritys voi maksaa laskut suoraan ohjelmiston kautta, eikä verkkopankkia silloin tarvita. Vastaavasti myyntilaskut tehdään valmiiksi sähköiseen muotoon ohjelmassa ja lähetetään verkkolaskuna sellaisille asiakkaille, joilla on mahdollisuus ottaa vastaan verkkolaskuja. Yritys voi myös käyttää maksullista sähköisen taloushallinnon ohjelmiston tarjoamaa kirjepostituspalvelua, joka lähettää yrityksen puolesta verkkolaskun paperilaskuna sellaisille asiakkaille, jotka eivät voi vastaanottaa verkkolaskua. (Lahti & Salminen 2008, 57.)

Myös Kurjen, Lahtisen ja Lindforsin (2011, 12-23) mukaan verkkolaskun vastaanottaminen on kannattavaa sellaisille yrityksille, joilla on paljon ostolaskuja. Silloinkin ajansäästö syntyy vasta kun laskujen käsittely on koneellistettu kokonaan. Kun verkkolasku on vastaanotettu tai tehty samassa sähköisen taloushallinnon järjestelmässä kuin kirjanpitoakin tulee siitä taloushallintoa helpottavaa ja aikaa säästävää automaatiota. Joskus ongelmana voi olla se, että yrittäjä on tottunut tekemään myyntilaskut omalla ohjelmalla tai yrityksen omassa myyntilaskutusohjelmistossa on sellaisia toimialaan liittyviä ominaisuuksia, jotka helpottavat myyntilaskun muodostamista. Tällöin ei ole muuta mahdollisuutta kuin tuoda myyntilaskut siirtotiedostona sähköisen taloushallinnon ohjelmistoon.

Kun yritys ryhtyy vastaanottamaan verkkolaskuja, sen täytyy hankkia verkkolaskutusosoite omasta pankista ja ilmoittaa toimittajilleen, että yritys ei enää vastaanota paperisia laskuja, vaan ne tulee lähettää verkkolaskuna verkkolaskuosoitteeseen. Sähköisen taloushallinnon tarjoajilla on valmiita tiedotepohjia, joita yritys voi käyttää ilmoittaessaan toimittajille laskutusosoitteen muutoksesta. Esimerkiksi Procountorin tiedote sisältää seuraavat tiedot: verkkolaskutusosoite, skannauspalveluosoite sekä sähköpostiskannauksen osoite. Verkkolaskuosoitteen avulla toimittaja lähettää verk-

kolaskun suoraan yritykselle omasta sähköisestä järjestelmästä. Skannauspalveluosoitteeseen toimittaja voi lähettää paperisia laskuja. Jos toimittaja ei halua tulostaa laskua, voi pdf-muotoisen laskun lähettää liitetiedostona sähköpostiskannausosoitteeseen. (Procountor 2014.)

Suomessa toimii noin 12 verkkolaskun välittäjää. Yleensä sähköisen taloushallinnon palveluntarjoajalla on yksi verkkolaskunvälittäjä. Tutkimuksessa olevilla ohjelmistoilla ovat omat verkkolaskuoperaattorinsa. Procountorilla verkkolaskuoperaattorina toimii Itella-konserniin kuuluva Opus Capita ja Netvisorilla Danske Bank. Verkkolaskun käytön edellytyksenä on se, että laskun lähettävä ja vastaanottava tietojärjestelmä ymmärtävät toisiaan. Verkkolaskustandardeja ovat esimerkiksi eInvoice, Finvoice ja EDI. Verkkolaskustandardi kuvaa laskun sisällön tietokenttinä. Tietosisällön standardoinnin avainsana tänä päivänä on xml, jonka avulla tietosisältöjä voidaan yhtenäistää eri standardien osalta. Jos standardi on rakennettu xml:n varaan, voidaan eri standardeilla esitetyt verkkolaskut kuvata xml-muodossa. Verkkolaskuoperaattori voi merkittävästi ratkaista eri standardien luomaa sekavuutta. Hyvä operaattori pystyy muokkaamaan vastaanottamansa laskut kullekin vastaanottajalle sopivaan muotoon. (Kurki ym. 2011, 10.)

Kurjen, Lahtisen ja Lindforsin (2011, 12) mukaan Suomessa lähetetään ja vastaanotetaan vuosittain 500 miljoonaa laskua, joista 200 miljoonaa on yritysten välisiä laskuja. Verkkolaskujen lähettämisen ja vastaanottamisen osalta Suomi sijoittuu Euroopassa keskitasolle. Huipputasolla Euroopassa on Iso-Britannia, jossa yli 90 prosentilla yrityksistä on valmiudet lähettää verkkolaskuja. Suomessa verkkolaskuvalmiudet on noin puolella yrityksistä. Tästä huolimatta verkkolaskujen määrä koko laskuvolyymista on vain 15-20 prosenttia eli yritysten laskuista sähköisessä muodossa on konkreettisesti noin 30-40 miljoonaa laskua.

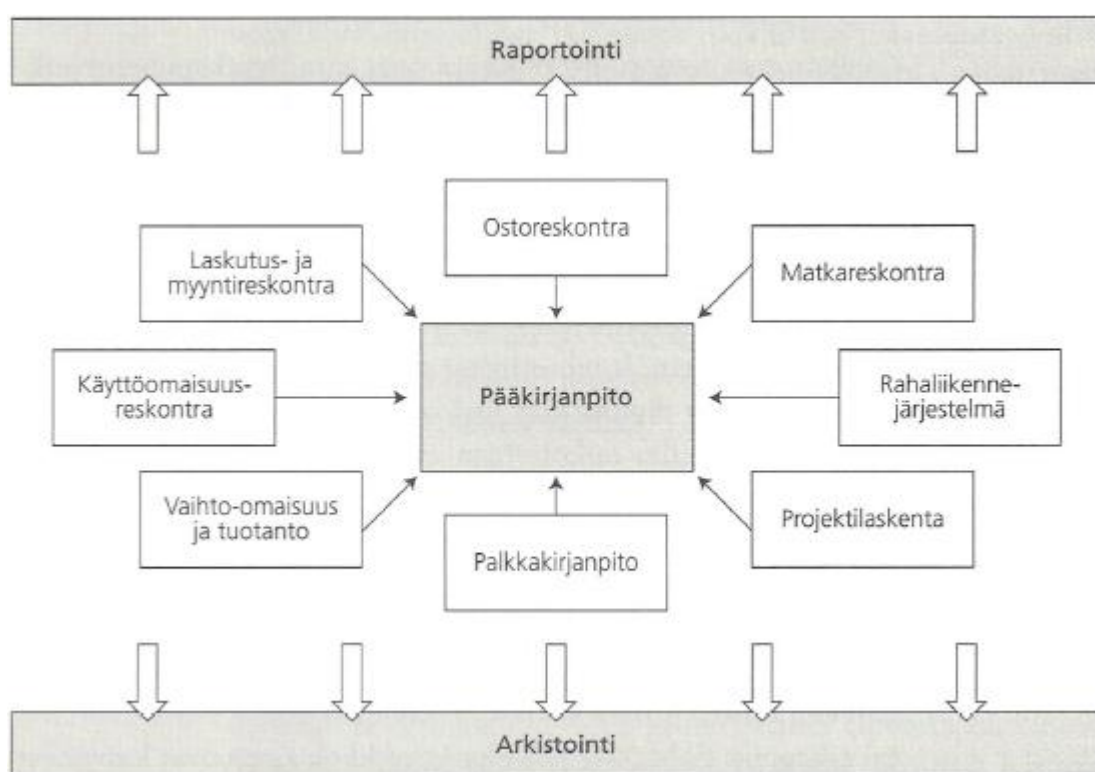
3.3 Sähköisen taloushallinnon toimintokokonaisuus

Verkkolaskut eivät yksinään automatisoi taloushallintoa, vaan suurin hyöty saadaan yhdistämällä ne johonkin taloushallinnon järjestelmään. Sähköinen taloushallinto on kokonaisuus, joka merkitsee mm. laskujen kierrätystä ja hyväksymistä, tiliotteiden ja viitesierrojen vastaanottoa sekä viranomaisilmoitusten lähetystä sähköisesti. Kaikki automaatiota lisäävät prosessit vähentävät kirjanpidon rutiineja. Prosessien on toimittava saumattomasti yhdessä, jotta sähköisyydestä saadaan suurin mahdollinen hyöty. (Sähköinen taloushallinto 2014.)

Taloushallinto koostuu Lahden ja Salmisen (2008, 14-15) mukaan erilaisista osakokonaisuuksista. Strategisesta näkökulmasta taloushallinto voidaan nähdä yrityksen laajana tukitoimintona tai prosessina. Prosessien jakotapaa noudattavat esimerkiksi taloushallintoalan ohjelmistotalot ja konsultit (ks. kuvio 1).

Ostolaskuprosessi sisältää ostolaskun maksun hyväksynnän ja maksamisen sekä pääkirjanpidon kirjaukset. Lisäksi prosessiin kuuluvat varsinaisen toiminnan ostotilaukset ja tavaravastaanotto. **Myyntilaskuprosessi** alkaa myyntitilauksesta jatkuen myyntilaskutukseen. Kun maksu saapuu tilille vastaanotetaan maksusuoritus. Kirjaukset pääkirjanpitoon tapahtuvat myyntilaskuprosessin eri vaiheissa. Myyntilaskuprosessiin kuuluvat myös olennaisesti myyntireskontra ja perintätoiminnot. **Matka- ja kululaskuprosessi** sisältää työntekijöiden ja yrityksen osakkaiden työmatkoista ja ostolaskuprosessin ulkopuolisista pienkulutapahtumista syntyvien korvausten käsittelyn. **Maksuliikenne ja kassanhallinta** kattaa maksutapahtumien, viitesuoritusten ja muiden tiliotetapahtumien käsittelyn. Lisäksi maksuliikenteeseen kuuluvat olennaisesti eri maksuvälineet: luottokortti ja muut maksukorttitapahtumat, kassa- ja käteistapahtumien käsittely sekä mobiili- ja Internet-maksut. **Käyttöomaisuuskirjanpidon** avulla voidaan seurata yrityksen käyttöomaisuushankintoja kuten koneita ja kalustoa sekä niiden arvostusta ja poistoja. **Pääkirjanpidon** sisällä on varsinkin suurissa yrityksissä osaprosesseja. Näitä prosesseja ovat esimerkiksi jaksotukset, täsmäytykset ja kauden sulkeminen sekä muista esijärjestelmistä tulevien kirjausten käsittely. **Raportointi-**

prosessiin kuuluu raporttien muodostaminen ja lähettäminen. Raportointiprosessi hyödyntää muiden osaprosessien tuloksena saatavaa tietoa. **Arkistoinnin** tehtävänä on säilyttää toimivasti ja luotettavasti eri prosesseihin liittyvää kirjanpitoaineistoa. Edellisten prosessien lisäksi taloushallintoon tulee muitakin rajapintoja muista prosesseista, kuten esimerkiksi palkkakirjanpito, vaihto-omaisuus, tuotanto sekä projektilaskenta.

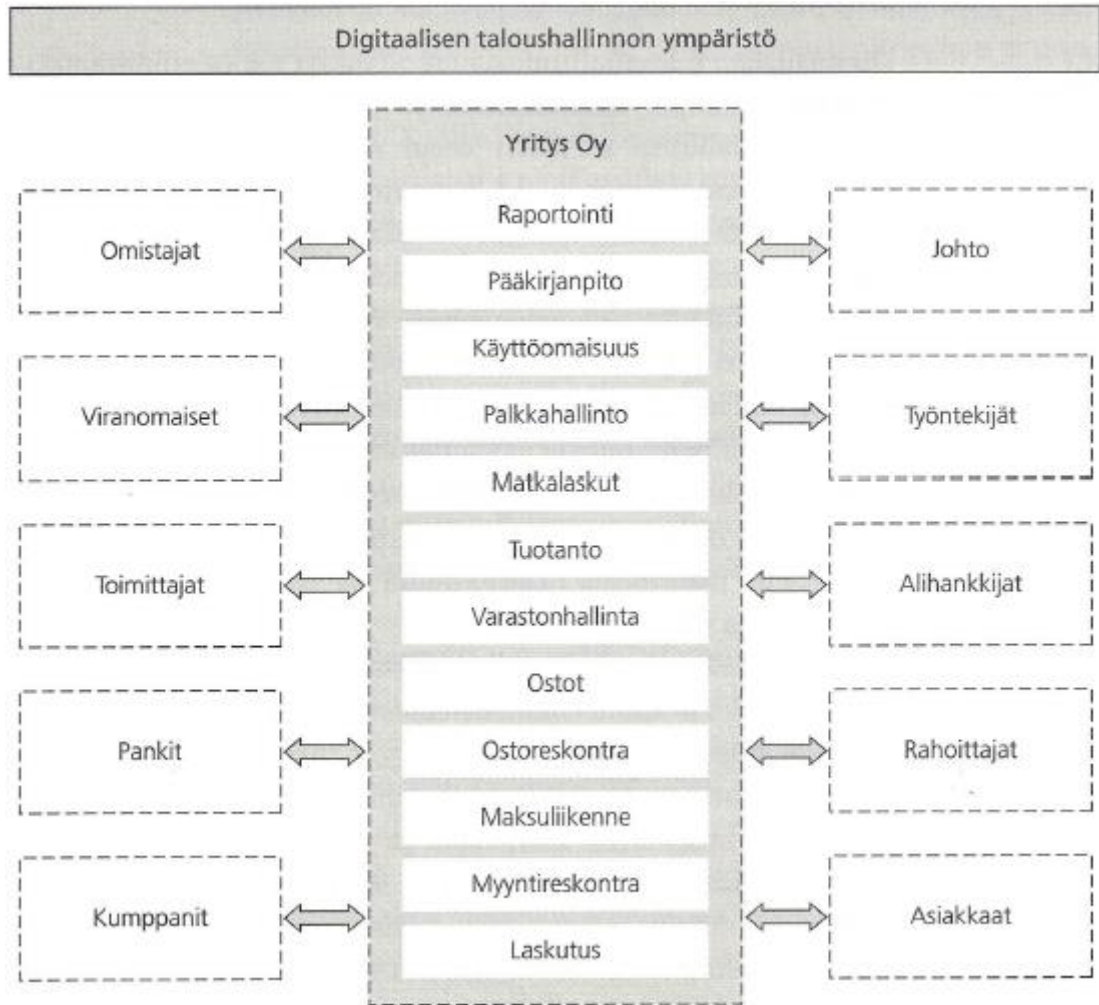

Kuvio 1. Taloushallinnon prosessit (Lahti & Salminen 2008, 17)

Lahden ja Salmisen (2008, 17-22) mukaan kaikki kirjanpidon ja sen osaprosessien tapahtumat syntyvät ja ne käsitellään sähköisessä eli digitaalisessa taloushallinnossa mahdollisimman automaattisesti ilman paperia. Sähköisen taloushallinnon kirjanpitomateriaalia, tietovirtoja ja prosessivaiheita täytyy tarkastella yli yritys- ja sidosryhmärajojen (ks. kuvio 2). Tällöin tietovirrat pyritään hoitamaan toimittajien, asiakkaiden, viranomaisten, henkilöstön, rahoittajien ja mahdollisten muiden sidosryhmien kanssa mahdollisimman sähköisesti.

Vuoden 2012 Tilisanomissa olevassa Koskentalon haastattelussa selviää, että sähköisyyteen pyritään myös kansainvälisesti talousraportoinnissa, koska pk-sektorilla hallinnointikustannukset muodostuvat kohtuuttoman suuriksi. Nykyään raportointivollisen yrityksen tai organisaation tulee raportoida taloudellisia tietojaan Patentti- ja rekisterihallitukselle (PRH), Verohallinnolle ja Tilastokeskukselle. Näiden kolmen tietovaatimukset kuitenkin eroavat toisistaan, eli samaa tilinpäätösraporttia voidaan harvoin lähettää kaikille kolmelle. Tähän ollaan kehittämässä ratkaisua jokaisen osapuolen kannalta yhtenäisen raportointikoodiston avulla. Taloustietojen esittämiseen on määritelty standardi XBRL (eXtensible Business Reporting Language), monipuolinen ja kansainvälinen raportointikieli. XBRL-kieli perustuu aikaisemmin opinnäytetyössä mainittuun XML-kieleen, jota käytetään verkkolaskutuksessa. Nykyaikaisten ohjelmistojen avulla XBRL-muotoinen tilinpäätösdokumentti syntyy järjestelmän sisällä ja näkyy käyttäjälleen tavallisen tekstitiedoston tapaan. XBRL-muotoiset tilinpäätökset kääntyvät helposti toiselle kielelle, joten ulkomaista rahoitusta on entistä helpompi hankkia myös tulevaisuudessa. EU:n talouskomissio on esittänyt julkisesti, että koko EU:n alueella siirryttäisiin XBRL-muotoiseen talousraportointiin jo vuoden 2018 alusta lähtien. Sähköisen talousraportoinnin pilotointihankkeen edistymisestä kirjoitettiin edelleen vuoden 2014 Tilisanomissa Koskentalon haastattelussa. Ohjelmistopuolelta pilottiyrityksiksi valittiin Procountor ja IBM. Procountorin kaksi tilioimistokumppania otti suoraan käyttöön uudelle asiakasyritykselleen tilikartaksi Raportointikoodiston, joka on toiminut tilikarttana hyvin.

Kuvio 2. Digitaalisen taloushallinnon prosessit sekä yrityksen sidosryhmät (Lahti & Salminen 2008, 20)

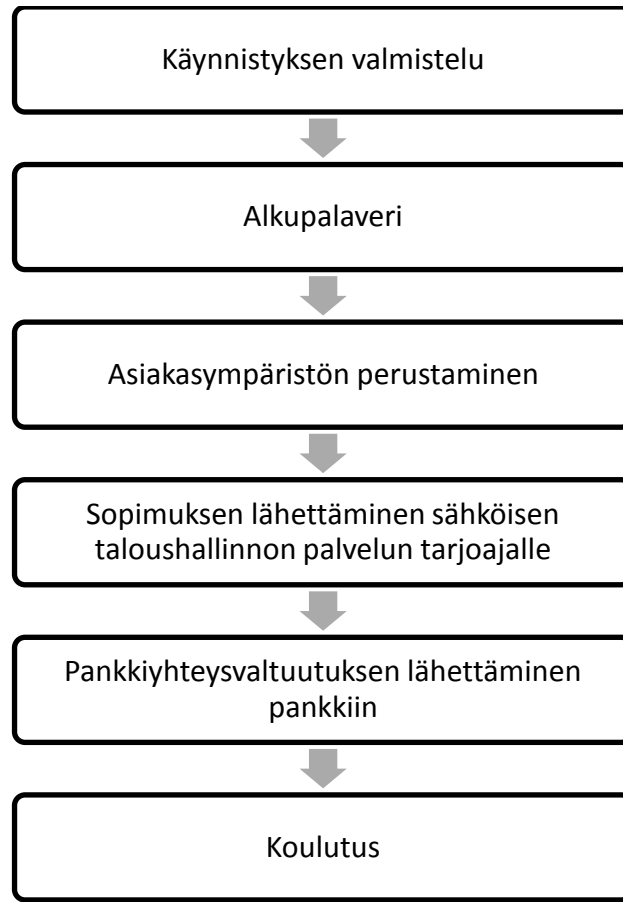
3.4 Sähköisen taloushallinnon käytön aloittaminen

Sähköisen taloushallinnon käytön aloittaminen on melko suoraviivaista, mutta vaatii yritykseltä ja tilitoimistolta tiettyjä työvaiheita (ks. kuvio 3). Käynnistyksen valmistelussa tilitoimisto käy läpi yrityksen kanssa mahdollisia sähköisen taloushallinnon tarjoamia etuja suhteessa perinteiseen taloushallintoon. Kun edut on kartoitettu ja todetaan, että sähköinen taloushallinto edistää liiketoimintaa, yritys ja tilitoimisto tekevät päätöksen kirjanpidon aloittamisesta. Sen jälkeen voidaan pitää alkupalaveri, jossa selvitetään, mitä taloushallinnon osioita otetaan käyttöön. Joskus yritys tekee omalla myyntilaskutusohjelmalla laskut ja ne tuodaan järjestelmään aineistosiiirtona. Paras vaihtoehto olisi automaation kannalta, että myyntilaskut tehtäisiin ja ostolas-

kut vastaanotettaisiin samassa sähköisessä taloushallinnon ohjelmassa. Alkupalaverissa käydään läpi kaikki yrityksen tarpeet ja sovitaan yrityksen ja tilitoimiston välisestä työnjaosta.

Sähköisen taloushallinnon ohjelmistossa kullekin asiakasyritykselle perustetaan tilitoimiston toimesta erilliset ympäristöt, jotka sisältävät vain kyseisen asiakkaan tietoja. Perustaminen tapahtuu ohjelmiston käyttöliittymän kautta. Perustilikarttaan ja raporttimalleihin tehdään yrityksen liiketoiminnan edellyttämät muutokset. Ympäristöön tallennetaan esimerkiksi asiakas-, tuote-, henkilörekisterit sekä tehdään mahdolliset käyttöasetusten muutokset. Saldojen ja monien muiden tietojen siirto voidaan tehdä tehokkaasti CSV-muotoisten siirtotiedostojen avulla. Tilitoimisto voi tehdä edellä mainitut toimet jo koekäytön aikana.

Asiakassopimuksen lähettäminen sähköisen taloushallinnon tarjoajalle pitää tapahtua ennen laskujen lähetys- ja vastaanottoyhteyksien avausta. Sopimuksessa sovitaan, mitä tuoteversiota yritys alkaa käyttämään. Ennen kirjanpidon aloittamista ohjelmalla, lähetetään yrittäjän allekirjoittama pankkiyhteysvaltuutus pankkiin, jossa yrittäjä antaa valtuutuksen ohjelmiston tarjoajalle hakea sähköiset tiliotteet pankin järjestelmästä. Pankkiyhteysvaltuutuksessa sovitaan myös siitä, avataanko verkkolas-kujen lähetys- ja vastaanottoyhteydet. Yrityksen kannattaa käyttöönoton yhteydessä osallistua tilitoimiston tai ohjelmistontoimittajan järjestämiin koulutuksiin, jotta asiakkaan ohjelmisto-osaaminen karttuu. Tilitoimiston työssä korostuu taas alkuvaiheessa erilaisten oletustiliöintien asettaminen ja ylläpitäminen, jotta taloushallinto saadaan toimimaan mahdollisimman tehokkaasti.

Kuvio 3. Sähköisen taloushallinnon käyttöönottoprosessi.

3.5 Sähköisen taloushallinnon vahvuudet ja heikkoudet

Sähköisen taloushallinnon kiistattomia etuja ovat tehokkuus ja nopeus. Samaa tietoa ei käsitellä useampaan kertaan vaan sama perustieto sijaitsee yhdessä paikassa, joten virheiden todennäköisyys myös pienenee. Raporteilta voidaan porautua tosittesiin suoraan ja tarkastaminen on nopeampaa. Kustannussäästöjä syntyy työvoimassa, arkistointitilassa ja postituksessa. Yhteiskäyttöisessä ohjelmistossa työnjako yrityksen ja tilitoimiston välillä muuttuu joustavammaksi. Paikasta riippumattomuus antaa esimerkiksi globaaleille suuryrityksille mahdollisuuden päästä tietoihin käsiksi mistä päin maapalloa tahansa. Monipuolisten reaaliaikaisten raporttien avulla on mahdollista ennakoita muun muassa tulevaa kassavirtaa ja suunnitella investointeja. Sähköisen taloushallinnon ohjelmistot ovat paitsi kustannustehokas myös ekologinen rat-

kaisu. Paperin käyttö vähenee merkittävästi ja etätyö vähentää matkustamisen tarvetta. (Lahti & Salminen 2008, 27-29.)

Sähköisessä taloushallinnossa on myös omat heikkoutensa, jotka tulee tiedostaa. Tämä on tärkeää ohjelmistojen kehittämisen kannalta. Tarkoituksenaan on saada käyttöön sellainen taloushallinnonohjelma, joka tehostaa ja tukee yrittäjän liiketoimintaa kokonaisuudessaan. Heikkoutena voidaan mainita esimerkiksi materiaalin siirron ongelmallisuus toiseen ohjelmistoon, kun sopimus päättyy. Sähköisen ohjelmiston vaihtaminen toiseen vaatii kirjanpitoaineiston siirtämistä sellaiseen muotoon, että se voidaan tulostaa fyysiseksi asiakirjaksi. Kun aineisto siirretään vaihdon takia, niin silloin tarvitaan ohjelmiston maksullisia palveluja. Perinteisissä taloushallinnon ohjelmissa voidaan käyttää pikanäppäimiä ja siirtyä tabulaattorilla kätevästi seuraavaan vaiheeseen. Mutta sähköisessä taloushallinnossa kirjanpidossa edetään usein hiiren avulla. Kun ohjelmistoja käytetään verkon yli, saattaa verkkoyhteyksissä olla viivettä tai jotkut ohjelman osiot eivät aina toimi normaalilla laajakaistayhteydellä. Sähköisen taloushallinnon ohjelmistot ovat nykyään niin monipuolisia palveluiltaan, että perustiedon löytyminen on hankalaa. Sellainen yritys tai tilitoimisto, joka ei ole perehtynyt asiaan aikaisemmin, kokee vaikeuksia lähestyä sähköistä taloushallintoa käytännössä.

4 OHJELMISTOJEN VERTAILU

Aineiston analyysissä on pyritty poimimaan tutkimusongelman kannalta olennaisimmat tekijät. Ensin selvitettiin ohjelmistojen Internet-sivuilta, mitä sähköisen taloushallinnon työkaluja ja ohjelmisto-osioita Netvisorilla ja Procountorilla on tarjolla yrityksille ja tilitoimistoille tällä hetkellä. Löydettyjen tietojen pohjalta valittiin ne ohjelmistojen ominaisuudet vertailutaulukkoon. Ohjelmiston ominaisuuksien vertailun ja teemahaastattelun avulla pyritään löytämään vastauksia tutkimusongelmaan: ”Mitä asioita tilitoimiston asiakkaan ja tilitoimiston olisi hyvä ottaa huomioon valitessaan

sähköisen taloushallinnon ohjelmistoa ?” Sen jälkeen tehtiin teemahaastattelukysymykset, jotka lähetettiin kohderyhmille.

4.1 Tutkimuksen toteuttaminen

Tutkimus toteutettiin kaksiosaisena: ohjelmistojen ominaisuuksien tietoja keräämällä ja teemahaastatteluilla kohderyhmille. Tutkimuksen ensimmäisessä osassa tietojen kerääminen ohjelmistojen ominaisuusvertailutaulukkoon on toteutettu lukemalla valmista aineistoa ohjelmistotalojen Internet-sivuilla ja keskustelemalla ohjelmistojen myyjien ja asiantuntijoiden kanssa. Tutkimuksen toinen osa toteutettiin teemahaastatteluilla Netvisor ja Procountor -ohjelmia käyttäville asiakasyrityksille ja tilitoimistoille. Kohderyhmiä oli neljä:

1. Netvisor-yritykset
2. Netvisor-tilitoimistot
3. Procountor-yritykset
4. Procountor-tilitoimistot

Tutkimuksen toimeksiantaja Tili- ja yrityspalvelu Datastep halusi tutkia markkinoilla olevia sähköisen taloushallinnon ohjelmia, jotta se voisi palvella kustannustehokkaasti asiakkaita myös sähköisen taloushallinnon menetelmin. Tutkimukseen valittiin Netvisor ja Procountor, koska ne ovat täysin selainkäyttöisiä sähköisiä taloushallinnon ohjelmistoja. Haastateltavien yhteystietoja kerättiin ohjelmistojen ja yritysten Internet-sivuilta. Teemahaastattelun kysymyksiä oli seitsemän, ja ne olivat kaikille kohderyhmille samanlaiset. Kyselylomake lähetettiin valituille henkilöille, joilla on kokemusta ohjelmistojen käytöstä. Teemahaastatteluvastauksia palautettiin litterointia varten yhteensä 20 kappaletta, ja ne jakautuivat tasaisesti eri kohderyhmille. Teemahaastateltavat vastasivat kysymyksiin omin sanoin muutamalla lauseella.

4.2 Visma Netvisor

Netvisor on täysin sähköinen taloushallinnon palvelu, joka hyödyntää pilvipalveluita. Sen takana on Visma, joka on pohjoismainen yritysohjelmistojen ja -palveluiden tarjoaja. Netvisor on yksi käytetyimmistä taloushallinnon ja yritysten liiketoimintaprosesseja yhdistävistä pilvipalveluista. Lähes 6000 yritystä on valinnut tehostamaan omaa liiketoimintaansa ja palvelua on kehitetty viimeiset 10 vuotta. Netvisorin asiakkaina ovat tilitoimistot sekä erikokoiset yritykset lähes kaikilta toimialoilta. (Visma Netvisor 2013.)

Tilitoimiston palvelupakettiin sisältyvät seuraavat sähköiset osa-alueet: ostolaskut ja ostoreskontra, myyntilaskut ja myyntireskontra, matkalaskut, palkanlaskenta, maksuliikenteen hallinta, reaaliaikainen tuloksen ja kassavirran raportointi, arkistointi ja yhteydet viranomaisiin (ks. kuvio 4). (Visma Netvisor 2013.)

Netvisor tarjoaa kaikkia myynti- ja ostoprosessin hallinnan palveluita ja tarjoukset, tilaukset, myyntilaskut sekä ostolaskut hoituvat kaikki sähköisesti saman järjestelmän sisällä. Samoin Netvisor auttaa laajasti kirjanpidon prosesseissa. Yksi kirjanpitoa helpottavista funktioista on sähköisen arkistoinnin monipuolinen hakutoiminto. Lisäksi taloustilanteen tarkastelua helpottavat porautumisominaisuudet, joiden avulla päästään tutkimaan välittömästi tuloslaskelman, taseen ja pääoman rakenteita. Yhteiskäyttöominaisuuden ansiosta sekä tilitoimisto, tilintarkastaja että yritys pysyvät ajan tasalla taloustilanteesta. Netvisor tarjoaa myös sujuvuutta ja tehokkuutta henkilöstöhallintaan ja palkanlaskentaprosessiin suoraan kirjanpitoon yhdistettyjen työaika- ja matkalaskukäsittelytoimintojen avulla. (Visma Netvisor 2013.)

Asiakkuudenhallinta on Netvisorin avulla kokonaisvaltaisempaa ja tehostetumpaa, sillä ohjelmiston sovelluspalveluosio tuo yhteiskäyttöiset työkalut yrityksen johdon, myyjien ja tuotannon tekijöiden ulottuville, kullekin omaan käyttötarkoitukseen. Netvisor voidaan myös kytkeä tapahtumapohjaisesti erilaisiin yrityksen omiin rajapintoihin, jos sitä halutaan käyttää osana laajempaa ratkaisua. (Visma Netvisor 2013.)

CRM (customer relationship management) = Visma Netvisorin CRM:n avulla tiedot siirtyvät yhdellä kirjauksella myynnistä tilauksen käsittelyyn, palkanlaskentaan, laskutukseen, tehtävienhallintaan ja tietenkin kirjanpitoon. Visma Netvisorin CRM auttaa pitämään myyntiprosessin kontrollissa. Pilvipalvelun kautta asianomaiset saavat tietoonsa ajantasaiset asiakaskohtaiset yhteystiedot ja kontaktihistorian. Tarjoukset, tilaukset ja myyntilaskut voidaan luoda nopeasti ja vaivattomasti. CRM:n avulla reaaliaikainen myyntiprosessin seuraaminen ja sen raportointi on mahdollista esimerkiksi asiakas-, projekti- tai työntekijäkohtaisesti – mistä ja milloin tahansa. (Netvisor 2013.)

Kuvio 4. Visma Netvisor-ohjelmiston ominaisuudet (Visma Netvisor 2013)

Netvisorilla on useita ohjelmistokumppaneita, ja yhteistyössä heidän kanssaan se voi täydentää palveluja asiakkaan tarpeiden mukaan. Web Service-ohjelmistorajapinnan avulla on mahdollista kytkeä palveluun ulkoisia järjestelmiä kuten esim. verkkokauppa tai yritykselle räätälöity toiminnanohjausjärjestelmä. Netvisorilla on tulevaisuudessa suunnitelmassa toteuttaa oma verkkokauppapalvelu.

(Visma Netvisor 2013.)

Netvisorin sähköisessä taloushallinnossa tilitoimiston näkökulmasta on mahdollisuus valita joko Netvisor Suosittelija -tilitoimistopalvelu tai Netvisor Tilitoimistopalvelu.

Näissä molemmissa toimii talousohjausjärjestelmä, joka on kehitetty yritysten ja tili-toimistojen yhteiskäytön tarpeita vastaavaksi. Ohjelmisto toimii täysin Internet- se- lainpohjaisesti, ja käyttöönotto tapahtuu nopeasti ja yksinkertaisesti.

Netvisor-palvelu tarjoaa seuraavien prosessien hallintaan tarvittavat osiot:

- Myyntiprosessi (myyntitarjoukset, tilaukset, laskutus, verkkolaskutus, myynti- reskontra, suoritukset, korkolaskutus, perintä, raportointi)
- Ostoprosessi (ostolaskun tarkastus ja hyväksyntä, verkkolaskut, maksatus)
- Varastonhallinta ja tuotehallinta
- Kirjanpito, tilinpäätös ja sisäisen laskennan prosessit, raportointi
- Resurssinhallinta ja palkkahallinto (työaika, matkalaskut, hyväksynät, palk- kahallinnon prosessit ja raportoinnit)
- Asiakkuudenhallinta (tehtävä- ja projektihallinta sekä myynnin- ja asiak- kaanohjaus, raportoinnit)
- Controller (budjetointi ja tunnuslukujen analysointi)
- Arkistointi
- Maksuliikenne
- Skannauspalvelu
- TYVI-Tietovirrat yritysten ja viranomaisten välillä (Visma Netvisor 2013.)

Netvisorilla ohjelmiston käyttöliittymä- ja raportointikieleksi voidaan valita suomi, ruotsi tai englanti. Ohjelmiston avulla voidaan palvella Suomessa tai ulkomailta toi- mivia kansainvälisiä organisaatioita. (Visma Netvisor 2013.)

Osiot voidaan ottaa käyttöön erillisinä tai yhtenäisenä pakettina asiakkaan tarpeen mukaisesti. Uusia osioita yritys tai asiakas voi ottaa käyttöön itsenäisesti palvelunhal- linnasta. Muiden järjestelmien liittäminen Netvisor-palveluun on vaivatonta ja teho- kasta Netvisor-palvelun ohjelmistorajapinnan avulla. (Visma Netvisor 2013.)

Internet-pohjainen teknologia mahdollistaa ohjelmiston käyttämisen eri toimipisteis- tä samanaikaisesti. Lisäksi teknologia mahdollistaa myös toimintokohtaisen työnjaon tilitoimiston ja yritysten välillä. Netvisor-palvelu tarjoaa taloushallinnon ammattilai-

sille automaatiikkaa taloushallinnon rutiinien tehostamiseen, kuten esimerkiksi vyörytykset, automaattikirjaukset ja valmiit raportit. (Visma Netvisor 2013.)

Tilitoimisto voivat valita joko Netvisor Suosittelija–Tilitoimistopalvelun tai Netvisor Tilitoimistopalvelun. Netvisor Suosittelija-roolissa tilitoimistolle ei tule avausmaksuja. Tilitoimiston asiakasyritys valtuuttaa tilitoimiston kirjanpitäjän aineiston hoitajaksi. Asiakasyritys maksaa Netvisor-osioiden käytöstä suoraan Netvisorille. Tilitoimisto laskuttaa erikseen kirjanpityöstä asiakasyritystä. Netvisor Tilitoimisto-roolissa tilitoimisto maksaa avausmaksun, joka on 150 euroa + alv %. Avausmaksu sisältää yhden henkilön käyttäjätunnukset Netvisor-palveluun ja 1,5 tunnin virtuaalisen käyttöönottokoulutuksen. (Visma Netvisor 2013.)

4.3 Procountor

Procountor on suomalainen yritys, joka perustettiin vuonna 2001 osaksi Accountor-konserin liiketoimintaa. Procountor-ohjelmistoa käyttää yli 7000 yritystä ja 350 tilitoimistoa. Procountorin liikeideana on kehittää pilvipalveluna toimitettavaa automaatiota hyödyntävää taloushallinto-ohjelmistoa. Tulevaisuuden suunnitelmissa Procountorilla on kehittää mobiilia kuittiskannausta, jonka mahdollistaa yhteistyö eTasku Solutionsin kanssa. (Procountor 2014.)

Procountor on Internetissä toimiva sähköinen taloushallinnonohjelmisto, jonka avulla voidaan hoitaa kirjanpito täysin sähköisesti ja automatisoidusti. Käyttöliittymäkieleksi voidaan valita suomi, ruotsi tai englanti. Procountor on mahdollista ottaa käyttöön eri versiona. Riippuen siitä, mikä versio valitaan käyttöön, voidaan mm. laatia ja lähettää myyntilaskuja, tarkastaa ja maksaa ostolaskuja sekä seurata yrityksen talouden tilaa reaaliaikaisesti. Procountorissa on valmiina yhteydet mm. verkkolaskujen lähettämistä ja vastaanottamista sekä pankkiyhteyksien hoitamista varten. Procountor tarjoaa neljä eri tuoteversiota: Procountor Myynti, Procountor Osto, Procountor Taloushallinto ja Procountor Tallennus (ks. taulukko 1).

Taulukko 1. Procountor-tuoteversioiden erot. (Procountor 2014)

	Procountor Myynti	Procountor Osto	Procountor Taloushallinto	Procountor Tallennus
Myyntilaskutus ja -reskontra	x		x	
Ostolaskujen käsittely		x	x	
Matkalaskujen hallinta			x	x
Palkanlaskenta			x	x
Kirjanpito			x	x
Sisäinen laskenta			x	
Pankkiyhteys	x	x	x	x
Verkkolaskut	x	x	x	
Tulostuspalvelu	x		x	
Skannauspalvelu		x	x	
Sähköiset viranomaisilmoitukset			x	x

Procountorin avulla on mahdollista hoitaa mm. myyntilaskutus, ostolaskujen käsittely, reskontra, matkalaskut, palkanlaskenta, kirjanpito sekä yrityksen talouden seuranta. Palvelu sisältää sähköiset pankkiyhteudet, kattavat verkkolaskujen lähetys- ja vastaanotto-ominaisuudet, postitus- ja skannauspalvelut sekä sähköiseen viranomaisilmoittamiseen tarvittavat yhteydet (ks. kuvio 5). Procountor-ohjelmiston ominaisuudet voidaan parametroida kullekin asiakkaalle parhaiten soveltuvalla tavalla. Yritys ja tilitoimisto voivat sopia taloushallinnon työtehtävien jakamisesta keskenään. Yleensä tilitoimisto kirjaa yrityksen perustiedot järjestelmään, hoitaa oletustiliöintien asetukset, tekee normaalit kirjanpidolliset tehtävät ja tarkastaa kirjanpidon. Procountorissa on myös mahdollisuus laatia laskuja sopimusten perusteella, jolloin samanlaisina toistuvien laskujen lähettäminen automatisoituu. Lisäominaisuuksina Procountorilla on laskujen automaattisiirtoliittymä, joka sopii erilaisiin ohjelmistointegraatioihin. Varastohallintatyökalun avulla voidaan varastokirjaukset tehdä suoraan myynti- ja ostolaskuilta tai erillisinä vienteinä. Varastohallinnassa varastosaldon seuranta on helppoa. Procountorissa on mahdollisuus räätälöidä yrityskohtaisesti sisäisen laskennan graafisia lisäraportteja sekä budjetoida yritystoimintaa dimensiokohtaisesti. Procountorilla voidaan suorittaa myös konsernilaskentaa ja yksillä käyttäjätunnuksilla on mahdollista päästä konserniyhtiön ja tytäryhtiöiden taloustietoihin. (Procountor 2014.)

Kuvio 5. Procountor-ohjelmiston ominaisuudet. (Procountor 2014)

Procountorissa yrityksen ohjaustiedot sijaitsevat hallintatoimintojen valikossa. Se sisältää yrityksen ja kirjanpidon perustiedot, kuten toimittaja-, asiakas- ja tuoterekisterin, palkanlaskennan tiedot ja näiden taustalla olevat tiliointisäännöt. Hallintatoiminnoissa lisätään käyttäjät ja käyttöoikeudet, voidaan sisällyttää aineistoa yrityksen käyttäjähallinnan ja perustaa uusi yritys Procountoriin. (Procountor 2014.)

Tilitoimisto ja asiakas voivat joustavasti sopia käyttäjärooleista. Asiakas voi maksaa suoraan tuotteiden (esim. myynti, osto, palkat) käytöstä Procountorille. Tilitoimisto veloittaa asiakkaalta vain kirjanpitotyöstä. Tilitoimisto voi myös veloittaa asiakkaalta kaikki tuotteet ja suorittaa asiakkaan Procountor-käytön osuuden Procountorille. Tämä on tilitoimiston näkökulmasta vastuullisempaa, koska silloin asiakkaan ja tilitoimiston väliset maksut tulee suorittaa ajallaan. Muuten tilitoimisto toimii rahoittajan roolissa. (Procountor 2014.)

Procountorilla ovat keskeisenä tekijänä hinnoittelussa ja sähköisen taloushallinnon käyttöönotossa erilaiset starttipaketit. Tällöin toimintojen avaaminen ei ole niin kallista kuin erikseen ostettuna. Starttipaketteihin kuuluu pakettien mukaan eritasoisia palveluja (esim. koulutuksia ja palveluavauksia). (Procountor 2014.)

Aihealueet, joihin Procountor tarjoaa koulutusta ovat käyttöönotto, myynnit, ostot, palkat, kirjanpito, tilinpäätös ja raportointi, reskontra ja täsmäytyskoulutus. Kaksi viimeksi mainittua koulutusta järjestetään aina asiakaskohtaisena, ja niitä suositellaan kirjanpidon jatkokoulutuksena. Starttipakettien yhteydessä käyttöönottoon liittyvät koulutukset ovat kaikkein edullisimpia. Koulutuksia järjestetään myös yksittäisinä edullisina luokka- ja etäkoulutuksina. Ryhmäkoulutuksia järjestetään jatkuvasti etäkoulutuksena ja Procountorin toimitiloissa, ja ne ovat hinnaltaan 80 € /kerta. Lisäksi asiakaskohtaisia peruskoulutuksia esimerkiksi yrityksille, jolloin koulutukseen voi osallistua useampi henkilö yrityksestä ja aihealueen voi valita. Asiakaskohtaisen koulutuksen hinta on 80 € /tunti. Procountor-konsultointi on yrityksen tarpeisiin räätälöityä koulutusta, joka maksaa 110 € /tunti.

4.4 Ohjelmistojen vertailutaulukko

Vertailukriteereiden valinta vertailutaulukkoon perustui tutkijan ohjelmistojen käyttökokemuksiin, tutkimuksen aikana esiin tuleviin päätelmiin tärkeistä ohjelmistojen ominaisuuksista sekä aikaisempiin tutkimuksiin. Ohjelmistojen vertailutaulukossa tuodaan esille ohjelmistojen ominaisuuksia ja piirteitä tarkemmin. Molemmilla ohjelmistoilla, Netvisorilla ja Procountorilla on mahdollista saada palveluina kaikkia sähköisen taloushallinnon prosesseja. Molemmilla ohjelmistoilla on useita erilaisia rajapintoja ja yhteistyökumppaneita, joiden avulla sähköinen taloushallinto voidaan laajentaa toiminnanohjausjärjestelmäksi (ks. taulukko 2).

Ohjelmistojen hinnoittelussa on eroavaisuutta. Netvisorin hinnoitteluun vaikuttavat moduulien, käyttäjien, tapahtumien ja ohjelmaan haettujen tiliotteiden määrä sekä yrityksen liikevaihto. Netvisorin liikevaihtoluokat ovat: alle 200 000, 200 000–500 000 ja yli 500 000. Kun taas tuoteversio Procountor Taloushallinnossa on mahdollista ot-

taa kaikki taulukossa 2 esitetyt moduulit, ja hinnoittelu tapahtuu aina tapahtumaperusteisesti. Procountorissa ei laskuteta erikseen moduuleista, käyttäjistä ja ohjelmaan haetuista tilioitteista. Procountor voidaan siis ottaa koko henkilöstön käyttöön samalla kustannuksella. Procountor on edullisempi pienille yrityksille ja tilitoimistoille ja vastaavasti kalliimpi suurille yrityksille. Procountorissa esim. palkanlaskenta kuuluu Procountor Taloushallinto-tuoteversioon ja laskutus tapahtuu laskettavien palkkojen määrän mukaan, kun taas Netvisorissa palkanlaskentaosiossa on kiinteä kuukausihinta, ja lisäksi laskutetaan vielä palkkojen määrän mukaan.

Molemmilla ohjelmistoilla on ryhmässä tapahtuvaa koulutusta etäyhteydellä kaikista ohjelman osioista. Procountor tarjoaa myös lähikoulutusta ryhmissä heidän omissa toimitiloissaan. Ohjelmistotuki toimii Netvisorilla niin, että kirjaudutaan ensin ohjelmistoon ja sen jälkeen etsitään sivulta tukiportaali, josta lähetetään kysymys. Vastaukset tulevat kysyjän sähköpostiin. Procountorilla tukikysymyksen lähettäminen ei vaadi kirjautumista ohjelmistoon, vaan sen voi lähettää suoraan sähköpostiohjelmalla.

Netvisor tarjoaa tilitoimistolle kahdenlaista konseptia: Netvisor Suosittelija ja Netvisor Tilitoimisto. Molemmissa konsepteissa tilitoimiston asiakas tekee sopimuksen Visma Solutions Oy:n kanssa ja sopimuksen tekemisen jälkeen yritys valtuuttaa kirjanpitäjän aineiston hoitajaksi. Netvisor Suosittelija-konseptissa tilitoimistolle ei tule ohjelmistokuluja, vaan Netvisor laskuttaa suoraan tilitoimiston asiakasta. Kun taas Netvisor Tilitoimisto-konseptissa Netvisor laskuttaa suoraan tilitoimistoa asiakkaan osalta ja tilitoimisto maksaa Netvisorille. Procountor tarjoaa erilaisia etuja tilitoimistoille sen mukaan, kuinka paljon Procountoria käyttäviä asiakkaita tilitoimistolla. Partnerilla tulee olla vähintään yksi, sertifioidulla partnerilla vähintään 20, auktorisoitulla partnerilla vähintään 50 Procountor-taloushallintoa käyttävää asiakasta.

Procountor on joiltakin osilta automatisoidumpi kuin Netvisor. Procountorissa tiliotteen oletustiliöinti on monipuolisempaa ja suurempaa. Kun tiliote tuodaan Procountoriin, tiliöityvät tapahtumat automaattisesti kirjanpidon oikeille tileille ohjelmaan

asetettujen oletustiliointien avulla. Netvisorissa taas ainoastaan myyntilaskut tiliöityvät automaattisesti oletustiliointien perusteella. Ostolaskuille ja muille tiliotetapahtumille voidaan luoda tiliointisääntöjä, joilla pyritään nopeuttamaan tiliointiä. Netvisorissa on kaksi eri tiliotetta: pankin tiliote ja Netvisor-tiliote. Automaattisesti tiliöitymättömät ostolaskut ja tiliotetapahtumat voidaan massatiliöidä käymällä Netvisor-tiliotetta läpi ja tiliöidä esim. saman selitteen omaavat tapahtumat kerralla kirjanpidon oikeille tileille. Näin kaikkia tapahtumia ei tarvitse tiliöidä erikseen. Netvisor vaa- tii pankin tiliotteelta, että se on tietystä tiedostomuodossa, kun taas Procountor muuttaa pankin tiliotemuodon ohjelmistoonsa sopivaksi. Netvisorissa on laajemmat mahdollisuudet ohjata automaattisesti kaavojen avulla saldoja eri yhtiömuotojen ohjelmassa sijaitsevalle tuloveroilmoituslomakkeelle. Kun taas Procountorissa on mahdollista automatisoida vain osakeyhtiömuotoisten yritysten tuloveroilmoituksen lähettämistä. Verkkolaskuoperaattorina Netvisorilla toimii Danske Bank, kun taas Procountorilla taloushallinnon automaatiopalveluja tarjoava Opus Capita.

Taulukko 2. Ohjelmistojen ominaisuuksien vertailu

Ohjelmiston ominaisuus	Procountor	Netvisor
Palvelut eli moduulit	<ul style="list-style-type: none"> - Kirjanpito ja tilinpäätös - Myyntilaskut - Ostolaskut - Palkat - Matkalaskut - Raportointi - CRM-järjestelmä ja asiakasrekisteri - Tuote- ja varastohallinta 	<ul style="list-style-type: none"> - Kirjanpito ja tilinpäätös - Myyntilaskutus - Ostolaskut - Tuote- ja varastonhallinta - Raportointi <p>Toiminnanohjaus</p> <ul style="list-style-type: none"> - CRM ja myynti - Tehtävä- ja projektihallinta <p>Henkilöstöhallinto</p> <ul style="list-style-type: none"> - Palkanlaskenta - Työaika ja matkalaskut
Hinnoittelu	<ul style="list-style-type: none"> - Maksuton asiakaspalvelu - Tositepohjainen hinnoittelu - Maksuttomat käyttäjätunnukset, esim. tilitoimisto, tilitoimiston työntekijät, asiakas yritykset - Ei hinnoittelua liikevaihtoluokan mukaan 	<ul style="list-style-type: none"> - Maksullinen asiakaspalvelu - Moduulikohtainen ja tositepohjainen hinnoittelu - Maksulliset käyttäjätunnukset esim. tilitoimisto, tilitoimiston työntekijät ja asiakasyritykset - Hinnoittelu liikevaihtoluokan mukaan - Kirjanpitoaineiston siirto cd-levylle luettavaan muotoon, 100 euroa + alv 24%

Koulutus ja ohjelmistotuki	<ul style="list-style-type: none"> - Käyttöönotto - Myynnit - Ostot - Kirjanpito - Tilinpäätös ja raportointi - Palkat - Hinta: 80,00/osio/henkilö - Kesto 1,5-2 h - Pienryhmäkoulutukset etäyhteydellä tai Procountorilla - Veloituksen puhelintuki - Sähköpostineuvonta 	<ul style="list-style-type: none"> - Käyttöönotto - Myynti - Osto ja ostotilaus - Kirjanpito - Tilinpäätös - Hinta: 60,00 €/osio/henkilö - Kesto 2-2,5 h - Pienryhmäkoulutukset etäyhteydellä - Sähköpostineuvonta
Yhteistyö tilitoimistojen kanssa	<ul style="list-style-type: none"> - Partneriohjelman tasot - Partneri - Sertifioitu partneri - Auktorisoitu partneri - Tilitoimistopäivät 2 krt. vuodessa - Jälleenmyyntiprovisio 	<ul style="list-style-type: none"> - Konseptit - Netvisor Suosittelija - Netvisor Tilitoimisto
Rajapinnat ja yhteistyökumppanit	<ul style="list-style-type: none"> - Rajapinnat - Ostolaskujen käsittelypalvelut paperiasiakirjojen arkistointiin ja skannattujen asiakirjojen siirtoon - Perintäpalvelut - Projekti-, CRM- ja toiminnanohjauspalvelut - Raportointipalvelut - Tila- ja kurssivarauspalvelut - Työvuorosunnittelu- ja palkanlaskentapalvelut - Verkkokauppalpalvelut - Muut kumppanit - Varmuuskopiointi - Perintä - Verkkolaskuyhteydet, skannauspalvelu - Rekrytointi 	<ul style="list-style-type: none"> - Rajapinnat - Asiakkuudenhallinta (CRM) - Budjetointi, raportointi, suunnittelu - Kassajärjestelmät - Toiminnanohjausjärjestelmät - Työajan hallinta/kuluvalvonta - Verkkokaupat - Muut järjestelmät
Oletustiliöinnit, automatisointi	<ul style="list-style-type: none"> - Myyntilaskut - Ostolaskut - Tiliotapahtumille voidaan tehdä oletustiliöinnit → vastaanotetuista tiliotteista luodaan sekä sähköinen tiliote että kirjanpitomerkinnät 	<ul style="list-style-type: none"> - Myyntilaskut - Ostolaskut - Valtaosa tiliotapahtumista siirtyy ohjelmistossa kirjanpitoon automaattisesti - Kirjanpidon tapahtumia voidaan kirjata sähköiseltä tiliotteelta
Sähköinen tuloveroilmoitus	<ul style="list-style-type: none"> - Oy, Ry 	<ul style="list-style-type: none"> - Mahdollista kaikista yhtiömuodoista ohjauskaavojen perusteella
Verkkolaskuoperaattori	Opus Capita	Danske Bank

4.5 Teemahaastattelun tulokset

Opinnäytetyön teemahaastattelun tulokset antavat vastauksia tutkimusongelmaan:

Mitä asioita tilitoimiston ja tilitoimiston asiakkaan olisi hyvä ottaa huomioon valites-

saan sähköisen taloushallinnon ohjelmistoa? Yritykset pitivät tärkeimpinä sähköisen taloushallinnon ohjelmiston ominaisuuksina helppokäyttöisyyttä, porautuvuutta, luotettavuutta ja skaalautuvuutta yrityksen koon mukaan (ks. taulukko 3). Tilitoimistot pitivät tärkeimpinä ominaisuuksina helppokäyttöisyyttä, selkeyttä, toimintavarmuutta, automatiikkaa, loogisuutta, toimivaa ohjelmistotukea ja integraatioita muihin järjestelmiin (ks. taulukko 4).

Tutkimuksen tarkoituksena oli myös löytää sopiva sähköinen taloushallinnon ohjelma tilitoimistoon vertailemalla Procountoria ja Netvisoria. Teemahaastattelun tuloksien perusteella saatiin kokemuseräistä tietoa ohjelmistonvalintaongelmaan.

Netvisor ja Procountor-yritykset ja tilitoimistot kokivat, että ohjelmistojen käyttöönotto oli yleensä helppoa, koska aloittamisen tukena oli ollut asiantunteva tilitoimisto. Toisaalta osa yrityksistä koki, että molempien ohjelmistotarjoajien koulutus- ja ohjelmistoneuvonta ei ollut riittävää aloitusvaiheessa, ja monimutkaisempien budjetoitiraporttien muodostus oli vaikeaa. Myös koulutus- ja ohjelmistoneuvonta ohjelmistojen edistyneessä käytössä ei ollut kovin selkeää, mutta kuitenkin tyydyttävää. Molempien ohjelmistojen yrityskäyttäjät kokivat, että raportit pitäisi saada ulos ilman turhaa hiiren käyttöä.

Myös eroavuuksia löytyi teemahaastattelun perusteella ohjelmistojen välille yritysten näkökulmasta. Procountorissa käytettiin yritysten mielestä helpommin ymmärrettäviä termejä kuin Netvisorissa. Netvisorin hinnoittelu koettiin liian kalliiksi ja kehitysehdotuksena mainittiin, että hinnoittelun tulisi olla syötettyihin transaktioihin verrannollinen, eikä käyttäjämäärillä pitäisi olla merkitystä. Procountor-ohjelmisto skaalautuu hinnoittelultaan paremmin yrityksen tilanteen mukaan kuin Netvisor. Netvisor-ohjelmiston automatisointi toimii myyntilaskutuksessa, mutta muussa automatisoinnissa on kehitettävää. Netvisorin koulutus- ja ohjelmistoneuvonnassa on sekä yritysten ja tilitoimistojen näkökulmasta kehittämisen varaa. Esimerkiksi soittaminen Helpdeskiin on kallista, ja tukipyynnöt ohjelman kautta ovat maksullisia. Procountor-yrityskäyttäjät kokivat, että ohjelmistossa on vaikealukuinen pääkirjalista, ja toisena

kehittämiskohteena he mainitsivat myyntilaskutuksen, jossa rivitietokentät olivat liian ahtaita.

Netvisorissa yrittäjän ja tilitoimiston työtä helpottaa ohjelmiston tiedotusnäkyvä, jossa näkyvät käyttäjäkohtaisesti käsittelyä vaativat asiat, kuten pankin palautteet, ostolaskut yms. Tietoja ei tarvitse etsiä, sillä ohjelmisto tuo ne kätevästi esille. Netvisorissa voi myös alv-laskelmalta porautua tositteelle asti, tarkastaa ja korjata tiliöintiä, mikä puuttuu Procountorista.

Netvisor että Procountor-tilitoimistot pitivät ongelmana ohjelmistovirheitä, joita ohjelmistoihin jää päivitysten yhteydessä. Ennen kuin ohjelmistovirheet on korjattu, ne aiheuttavat ongelmia ohjelmiston käytössä. Molempien ohjelmistojen tilitoimistokäyttäjät halusivat myös kehittää ohjelmistoja käytettävyydeltään paremmiksi. Perinteisissä taloushallinnon ohjelmissa tallennus on sujuvampaa, koska kohtuutonta hiirenkäyttöä on pyritty vähentämään. Tilitoimistokäyttäjien mielestä pankki-, eläkeyhtiö-, verkkolaskuoperaattori- ja verohallintointegraatiot toimivat molemmissa ohjelmistoissa hyvin.

Eroavuudet ohjelmistojen välillä ovat osittain samanlaisia ohjelmistojen yritys – ja tilitoimistokäyttäjillä. Mutta muutamia eroavuuksia löytyi vain tilitoimistokäyttäjien vastauksista, joita ei esiintynyt yritysten vastauksissa. Osa Procountor-ohjelmiston tilitoimistokäyttäjistä koki hankalana raportointitietokannan päivitystoiminnon, joka tulee tehdä aina, jos tekee kirjauksia kirjanpitoon. Netvisorissa raportointitietokanta päivittyy automaattisesti, kun kirjaus on tehty. Netvisor-tilitoimistot kokivat, että ostolaskujen tiliöintiä nähtiin kehittämismahdollisuutta. Procountorissa ostolaskujen oletustiliöinti on automaattisempaa kuin Netvisorissa. Procountor-tilitoimistokäyttäjät olivat sitä mieltä, että ohjelmiston kehitys kuuntelee ohjelmiston loppukäyttäjää ja tekee ohjelmiston kehittämissyhteistyötä käyttäjien kanssa. Netvisor-tilitoimistokäyttäjä oli kokeillut molempia ohjelmistoja ja oli tullut siihen tulokseen, että Netvisorin virheiden etsintätyökalut olivat paremmat Netvisorissa kuin Procountorissa.

Taulukko 3. Yritysassiakkaiden teemahaastattelutulosten vertailu.

Teemahaastattelun kysymys	Netvisor-yritys	Procountor- yritys
1. Ohjelmiston käytön aloittaminen	+ aloittaminen helppoa + sopimukset hoidetaan yleensä tilitoimiston kautta + ohjelmisto helppokäyttöinen ja looginen - ohjelmistotuki ja kirjanpidonopastus ei riittävä	+ aloittaminen helppoa + sopimukset hoidetaan yleensä tilitoimiston kautta + helppokäyttöinen + käytetyt termit helppo ymmärtää arkijärjellä + looginen - dokumentaatio irrallisen tuntuinen
2. Ohjelmiston tärkeimmät ominaisuudet	+ reaaliaikaisuus + myynti- ja ostoreskontran helppo ja nopea seurattavuus + selainkäyttöinen + verkkopankkitunnistus + toistuvaislaskutus + postituspalvelu + porautuvuus + luotettavuus + yhteiskäyttö tilitoimiston kanssa	+ tilitoimistovapaa + skaalautuvuus yrityksen tilanteen mukaan + selainkäyttöinen + yhteiskäyttö tilitoimiston kanssa + luotettavuus
3. Hinnoittelu	- liian kallis, hinnoittelun tulisi olla syötettyihin transaktioihin verrannollinen, käyttäjien määrällä ei pitäisi olla merkitystä	- tapahtumaperusteinen hinnoittelu on vaikea budjetoida + edullinen kuitenkin verrattuna kuukausimaksuun + skaalautuu yrityksen koon mukaan + yrityksen ja tilitoimiston yhteiskäyttöisestä ohjelmistosta ei laskuteta käyttäjän perusteella
4. Ohjelmiston automatisointi	+ myyntilaskutus ok - jos ei tapahtumia tiliotteella, Netvisorin tiliotteeseen tulee ongelmia + muistutuslaskun muodostamisen helppous	+ myynti- ja ostolaskutus ok + tiliotteen automaattitiliöintimahdollisuudet hyvät
5. Raportointi	+ tulosraportit + tase + kassaraportti + myyntiraportti + asiakaskohtainen laskutustilasto - puuttuu budjetoinnin työkalu, jossa voi ennakoida tulevaa edellisen vuoden taloustiedoista	- raportointi ei ajantasaista - vaikealukuinen pääkirjalista + perusraportit saatavissa helposti + mahdollisuus räätälöidä monimutkaisempia raportteja
6. Koulutus- ja ohjelmistoneuvonta	- ohjelmiston käyttö opeteltu itse Internetissä sijaitsevan ohjeen avulla - ei kovin selkeää	- tyydyttävä + sähköpostineuvonta

7. Vapaa sana	- raportit tulisi saada ulos helposti ilman turhaa hiiren käyttöä + hyvä ohjelmisto kokonaisuudessaan	- laskulomakkeen viitenumero ei lihavoitu + iso järjestelmä, joka skaalautuu yrityksen koon mukaan + ohjelma palvelee hyvin käyttäjänsä
---------------	--	---

Taulukko 4. Tilitoimistoasiakkaiden teemahaastattelutulosten vertailu

Teemahaastattelun kysymys	Netvisor-tilitoimisto	Procountor-tilitoimisto
1. Ohjelmiston käytön aloittaminen	+ pankin ja ohjelmiston sopimuspohjat hyvät + tiedotusnäkyvä hyvä + käyttäjä oppi helposti itse perustoiminnot - monimutkaisempiin toimintoihin pitää kysyä neuvoa, ei löydy ohjeesta - oma tukikanava, joskus hidas - tukipalvelut maksullisia sekä yritykselle ja asiakkaalle - soittaminen neuvontapalveluun erittäin kallista	+ helppo ottaa käyttöön + sopimusten allekirjoittaminen sähköisesti + ohjelmistotuki kiitettävä - viitteitä ohjelmistotuen heikkenemisestä
2. Ohjelmiston tärkeimmät ominaisuudet	+ reaaliaikaisuus + loogisuus + helppokäyttöisyys + automatiikka + toimintavarmuus + ei tarvita hyväksymiskierron järjestystä + silmälle mukava + tiedotusnäkyvä	+ reaaliaikaisuus + selkeys + ohjeita ja tukea saatavissa + pankki-, eläkeyhtiö-, verkkolaskuoperaattori- ja verohallintointegraatiot toimivat hyvin + yhteiskäyttöisyys tilitoimisto/asiakas
3. Hinnoittelu	- pienille yrityksille kallis - joustavampi isoille yrityksille	+ edullisempi pienelle yritykselle kuin moni muu sähköisen taloushallinnon ohjelma - kalliimpi isolle yritykselle kuin moni muu sähköisen taloushallinnon ohjelma
4. Ohjelmiston automatisointi	- ostolaskujen tiliöintiviitteissä tiliotteiden oletustiliöinneissä kehitettävää - puuttuu kassavirranennustamiseen tarvittava työkalu	+ sähköinen asiointi verottajan kanssa loistava + pankkiyhteydet hyvät - virheitä joutuu etsimään, epävarmuus onko kaikki löytynyt + automatisointimahdollisuuksia riittävästi - tilioiteautomatisoinnit eivät pysy päivityksien yhteydessä kohdallaan - verkkolaskujen alv-automatisoinnissa kehitettävää

5. Raportointi	<ul style="list-style-type: none"> - perusraportit helposti saatavilla - puuttuu excel pump - ei voi itse luoda tarvitsemaansa raporttia, tilataan erikseen ohjelmiston tarjoajalta - raportit liian monen "klikkauksen" päässä, kehitysehdotuksena ylävalikkoon raportti-linkit 	<ul style="list-style-type: none"> + tulos ja taselaskelma riittävä - palkkaraportit paremmat vanhemmassa versiossa - myyntiraporttien csv-tiedostot ei tarpeeksi muotoiltuja
6. Koulutus- ja ohjelmistoneuvonta	<ul style="list-style-type: none"> + perustoimintoihin hyvät ohjeet ja koulutus - Internet-sivuston ohjelmisto-ohje liian laaja, tietyn monimutkaisemman ohjeen hakutoiminnossa kehittämisen varaa tai sitä ei löydy ohjeesta ollenkaan 	<ul style="list-style-type: none"> + hyödylliset koulutukset sekä etänä että paikanpäällä
7. Vapaa sana	<ul style="list-style-type: none"> - huono ruotsinkielen versio + täydellisesti integroitu järjestelmä + virheiden löytäminen nopeaa 	<ul style="list-style-type: none"> + ohjelmiston kehitys kuuntelee ohjelmiston loppukäyttäjää + yhteistyö käyttäjien kanssa - ohjelmistotalon alkuperäinen toimintamalli, jossa ei yritetty olla kaikkea kaikille oli parempi - selkeys, käytettävyys ja luotettavuus kärsii, jos ominaisuuksia on liikaa

POHDINTA

Tutkimuksen tarkoituksena oli tutkia kahden sähköisen taloushallinto-ohjelmiston palveluja ja ominaisuuksia yrittäjän ja tilitoimiston näkökulmasta. Teoriaosassa pyrittiin tuomaan esille taloushallinnon toimintokokonaisuutta käytännönläheisesti ja selkeästi. Etsittiin vastauksia sähköisen taloushallinto-ohjelmiston valintaongelmaan, jossa otetaan huomioon sekä yrittäjien että tilitoimiston näkökulma. Tutkimuksen toimeksiantaja Tili- ja yrityspalvelu Datastep etsi samalla tilitoimiston käyttöön ohjelmistoa, joka on toimiva, edullinen ja luotettava. Lisäksi oli tärkeää, että ohjelmiston palveluja kehitetään jatkuvasti ja otetaan huomioon käyttäjien mielipiteet. Haluttiin varmistua myös siitä, että ohjelmiston toimittaminen ei keskeydy tulevaisuudessa. Tutkimuksen tarkoituksena oli myös tuoda esille ohjelmiston käyttöönottoon, käyttämiseen, hinnoitteluun ja kehittämiseen liittyvää tietoa, josta on hyötyä myös muiden sähköisten taloushallinnon ohjelmistojen vertailussa ja valinnassa.

Tutkimuksessa selvisi, että molemmissa ohjelmistoissa on mahdollista valita kaikki sähköisen taloushallinnon perusprosessit: myynti, osto, kirjanpito ja tilinpäätös, palkat, matkalaskut ja raportointi. Hinnoittelussa löytyi eniten eroavuutta, joka vaikuttaa ohjelmiston valintaan.

Tutkimustuloksien perusteella vahvistui näkemys, että Procounor on hinta- laatusuhteeltaan parempi sähköisen taloushallinnon ohjelmisto pienille yrityksille ja tilitoimistoille. Tili- ja yrityspalvelu Datastepissa käytetään tällä hetkellä vain Procounor-ohjelmistoa sähköisessä taloushallinnossa. Tilitoimistossa on tehty kirjanpitoa myös Netvistor-ohjelmistolla, ja tilitoimistolla on mahdollisuudet tarjota palveluja yrityksille myös toisella sähköisen taloushallinnon ohjelmistolla.

Lakaniemen (2014, 24) mukaan ICT-toimijat pyrkivät myymään keskisuurille yrityksille usein liian kalliita ja raskaita IT-ratkaisuja, joiden taloudellinen vaikutus ja takaisinmaksuaika ovat puutteellisesti perusteltuja. Opinnäytetyön teemahaastattelun vastauksista tuli esille, että yrittäjät pitivät tärkeänä ohjelmiston skaalautuvuutta lii-

ketoiminnan mukaan. Opinnäytetyön teoriaosassa selvitettiin sähköisen taloushallinnon toimintokokonaisuutta. Lahden ja Salmisen (2008, 17-22) mukaan sähköisen taloushallinnon kirjanpitoluokkia, tietovirtoja ja prosessivaiheita täytyy tarkastella yli yritys- ja sidosryhmärajojen. Myös opinnäytetyön teemahaastattelussa vastanneet tilitoimistot pitivät yhtenä tärkeänä ominaisuutena ohjelmistojen integrointimahdollisuuksia.

Keskisuuret yritykset vaativat sähköisen taloushallinnon ohjelmistolta myös hyviä raportointiominaisuuksia. Ahvenlammen (2008) mukaan yritykset ovat tyytyväisimpiä sellaisiin tilitoimistoihin, jotka tarjoavat myös lisäarvoa tuottavia raportointipalveluja. Yritykset pystyvät toimivan raportoinnin avulla seuraamaan ja suunnittelemaan paremmin liiketoimintaansa. Teemahaastatteluvastauksissa tuli esille opinnäytetyössä vertailtavien ohjelmistojen raportointiominaisuuksien kehittämistarve.

Molemmissa ohjelmissa koettiin olevan kehitettävää myös käyttäjäystävällisyydessä. Vaikka Procountor on edullisempi kuin Netvisor, kokivat tilitoimistot, että pienimmillä yrityksillä ei ole sähköisen taloushallinnon kalleuden vuoksi mahdollisuutta ottaa käyttöön kumpaakaan ohjelmista. Markkinoille kaivataan pienien yritysten käyttöön hinnaltaan edullisempia sähköisen taloushallinnonratkaisuja, joka tulisi suunnitella toimialakohtaisesti pienten yrityksen tarpeet huomioiden.

Ohjelmiston ominaisuusvertailutaulukkoon etsittiin tietoa ensin ohjelmistojen Internet-sivuilta, missä asiat esitetään usein pintapuolisesti markkinoiden. Haastatella malla yrityksiä ja tilitoimistoja saatiin puolueetonta tietoa, mistä on konkreettista apua ohjelmiston valintaan liittyvissä kysymyksissä. Teemahaastateltavat löytyivät suhteellisen helposti, tosin yrittäjien ja tilitoimistotyöntekijöiden vastauksia joutui odottamaan heidän työkiireidensä vuoksi. Tilitoimistot pitivät tärkeimpinä ominaisuuksina helppokäyttöisyyttä, selkeyttä, toimintavarmuutta, automatiikkaa, loogisuutta, toimivaa ohjelmistotukea ja integraatioita muihin järjestelmiin. Nämä teemahaastattelun tulokset tilitoimistoille antoivat samansuuntaista tietoa kuin Koskelan (2012, 71) pro gradu-tutkielma. Teemahaastattelussa tilitoimistot vastasivat perus-

teellisemmin ja laajemmin ohjelmistoon liittyviin kysymyksiin kuin yritykset. Tämä johtuu varmaan siitä, että yritykset käyttävät vain muutamaa osiota ohjelmistosta, esim. myynti ja osto, kun taas tilitoimistot käyttävät koko ohjelmistoa.

Aikaisemmat tutkimukset aiheesta eivät ole vertailleet täysin sähköisiä taloushallinnon ohjelmistoja ja niissä ei ole haastateltu yrityksiä ja tilitoimistoja ohjelmistojen ominaisuuksista. Jatkotutkimus voisi käsitellä tarkemmin ohjelmiston kehittämiseen, käytettävyyteen ja hinnoittelumahdollisuuksiin liittyviä asioita, jossa kolmas haastatettava kohderyhmä olisi ohjelmistojen suunnittelijat ja asiantuntijat.

LÄHTEET

Ahvenniemi, J. 2008. Johdon laskentatoimen palvelut tilitoimistoissa kehittyvät. Viitattu 5.10.2014. [Http://www.tilisanomat.fi](http://www.tilisanomat.fi).

Ervelä, M. 2011. Sähköisen taloushallinnon käyttöönotto-oppaan sisällön suunnittelu. Case: Mediamaestro Oy. Opinnäytetyö. Seinäjoen ammattikorkeakoulu. Liiketalouden koulutusohjelma. Liiketalouden, yrittäjyyden ja ravitsemisalalan yksikkö. Viitattu 16.10.2014. [Https://theseus.fi](https://theseus.fi).

Eskola, J. & Suoranta, J.1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere. Vastapaino.

Fredriksson A.,Havukainen J., Hilmola J., Ilkka H., Laitinen E., Luoma J., Mikkola J., Mäkinen T., Nevalainen R., Ojala A., Saari J., Termäs K., Tikka M.,Virtanen P & Vuorio A. 2008. Kirjanpitolaki tänään. Helsinki. Talentum Media ja Ernst & Young.

Helanto, L.,Kaisaniemi,T., Koskinen,K., Kuntola, K. & Siivola, M. 2013. Taloushallinto nyt. Tilitoimistoammattilaisen opas sähköiseen taloushallintoon. Procountor International Oy. Serus Media.

Hirsijärvi, S. & Huttunen, J. 1995. Johdatus kasvatustieteeseen. 4.uudistettu laitos Porvoo: WSOY.

Hirsijärvi, S. & Hurme, H. 2000. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki.

Jaatinen, P. 2007. Konekielisistä yhteyksistä kohti automatisoitua taloushallintoa. Viitattu 29.9.2014. [Http://www.utu.fi/fi/yksikot/tse/yksikot/laskentatoimi-ja-rahoitus/tutkimus/Documents/Jaatinen.pdf](http://www.utu.fi/fi/yksikot/tse/yksikot/laskentatoimi-ja-rahoitus/tutkimus/Documents/Jaatinen.pdf)

Kirjanpitolaki 29.12.1989/1361. Viitattu 19.10.2014. [Http://www.edilex.fi](http://www.edilex.fi).

Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336. Viitattu 19.10.2014. [Http://www.finlex.fi](http://www.finlex.fi).

Koskela, M. 2012. Taloushallinto-ohjelmiston valinta tilitoimistossa. Pro gradu tutkielma. Tampereen yliopisto. Yrityksen taloustiede, laskentatoimi. Viitattu 10.11.2014. <http://tampub.uta.fi>.

Koskentalo, E. 2012. XBRL –kohti sähköistä talousraportointia. Tilisanomat 4, 40-41.

Koskentalo, E. 2014. XBRL-talousraportoinnin turboahdin. Tilisanomat 5, 29-30.

Kurki, M., Lahtinen, M. & Lindfors, H. 2011. Verkkolasku käyttöön!. Hämeenlinna: Kariston kirjapaino.

Kärkkäinen, S. 2012. Sähköinen taloushallinto – Miksi sitä ei käytetä? Opinnäytetyö. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Liiketalouden koulutusohjelma. Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala. Viitattu 14.8.2014. <https://theseus.fi>.

Lahti, S. & Salminen, T. 2008. Kohti digitaalista taloushallintoa – sähköiset talouden prosessit käytännössä. 1 p. Juva: WSOY.

Lahtinen, J. 2007. Sähköisen taloushallinnon kehittyminen Suomessa 1986-2006. Opinnäytetyö. Tampereen yliopiston kauppakorkeakoulu. Yrityksen taloustiede, laskentatoimi. Viitattu 21.9.2014. <https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/94333/gradu01668.pdf?sequence=1>.

Lakaniemi, I. 2014. Digitalisaatio keskisuurissa yrityksissä, Liikenne- ja viestintäministeriönjulkaisu 14/2014, Aaltoyliopisto, 24.

Lehtinen, J. & Siivola, M. 2014. Tiedote: Procuntor luopui Javasta ja uudisti ilmeensä. Viitattu 15.10.2014. <http://www.procuntor.com/2014/05/16/tiedote-procuntor-luopui-javasta-ja-uudisti-ilmeensa/>.

Meriä, L. 2013. Sähköiset taloushallinto-ohjelmat. Kyselytutkimus Etelä-Pohjanmaan pk-yrityksille. Opinnäytetyö. Seinäjoen ammattikorkeakoulu. Liiketalouden yksikkö. Liiketalouden koulutusohjelma. Viitattu 5.10.2014. <https://theseus.fi>.

Metsämuuronen, J. 2011. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. Viitattu 1.10.2014. <http://janet.amkit.fi/>, Nelli-portaali.

Metsä-Tokila, T. 2011. Taloushallinnon palvelut. TEM- ja ELY-keskusten julkaisu. <http://www.temtoimialapalvelu.fi/>

Procuntor 2014. Viitattu 25.09.2014. <http://www.procuntor.com>.

Sievänen, H. 2010. Sähköisen taloushallinnon käyttöönotto ja testaus tilitoimistossa. Opinnäytetyö. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Liiketalouden koulutusohjelma. Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala. Viitattu 16.10.2014. <https://theseus.fi>.

Sorsa, S. 2013. Taloushallinnon ohjelmistoverailu tilitoimistolle. Opinnäytetyö. Kymenlaakson ammattikorkeakoulu. Liiketalouden koulutusohjelma. Taloushallinto. Viitattu 18.3.2014. <https://theseus.fi>

Sähköinen taloushallinto. 2014. Suomen yrittäjät. Procuntor International Oy. Viitattu 25.3.2014. <http://www.yrittajat.fi>.

Taloushallinnon ohjelmistot 2014. Taloushallintoliitto. Promenade Research Oy. Viitattu 8.11.2014. <http://www.taloushallintoliitto.fi>.

Tykkyläinen, T. 2013. Taloushallinnon prosessit keskisuudessa osakeyhtiössä. Case: Sähkö-Saarelainen Oy. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Liiketalouden koulutusohjelma. Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala. Viitattu 16.10.2014. <https://theseus.fi>.

Vaattovaara, H.2011. Kirjanpito-ohjelmiston muutos tilitoimistossa. Opinnäytetyö. Lahden ammattikorkeakoulu. Viitattu 29.9.2014. <https://www.theseus.fi/handle/10024/36019>

Visma Netvisor. 2013. Viitattu 20.10.2014. <http://www.netvior.fi>.

Vuorenpää, S. 2014. Sähköisen taloushallinto-ohjelman valinta Tili Vuorenpää Oy:lle. Opinnäytetyö. Tampereen ammattikorkeakoulu. Liiketalouden koulutusohjelma. Viitattu 5.10.2014. <https://theseus.fi>.

LIITTEET

Liite 1 Teemahaastattelun kysymykset

1. Minkälaiselta ohjelman käytön aloittaminen ja oppiminen tuntui, esim. sopimukset operaattorin ja tilitoimiston kanssa, valikkorakenne, toimintojen löytyminen, loogisuus, ohjelmistotuki ?
2. Luettele 5 ominaisuutta, joita pidät tärkeänä ohjelmiston käytössä. esim. käyttäjäystävällisyys.
3. Mitä mieltä olette ohjelmiston hinnoittelusta?
4. Miten ohjelma automatisoi taloushallinnon toimintoja ja onko se riittävää, jos ei niin mitä haluaisin kehittää ?
5. Mitä raportteja tai koosteita tarvitset ohjelmasta ja onko ne helposti saatavissa ?
6. Mitä mieltä olet koulutuksesta ja ohjelmistoneuvonnasta, jos ohjelmantarjoaja on kouluttanut?
7. Vapaa sana, kerro jos sinulla on jotain mielessä ohjelmistosta.